

ಸಮ್ಮೇಳನ ಪ್ರಾರಂಭ

೧೨-೧೨-೧೯೪೮ ಪ್ರಾತಃಕಾಲ ೯-೧೨ ಘಂಟೆವರೆವಿಗೆ ನಡೆದ
ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳು

ವಾಣಿವಿಲಾಸ ಇಫ್ಸಿಟ್ಯೂಟಿನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯರು ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ವೇದಿಕೆಮೇಲೆ ಸಾಲಾಗಿ ನಿಂತು ದೇವತಾಪ್ರಾರ್ಥನೆಯನ್ನು ನೆರವೇರಿಸಿದರು. ಅನಂತರ ಆಸ್ಥಾನವಿ ದ್ವಾನ್ ಮೋಟೆಗಾನಹಳ್ಳಿ ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು ಸಾಹಿತ್ಯಾಲಂಕಾರ ಕೆ. ಎಸ್. ನಾಗರಾಜನ್‌ರವರಿಂದ ರಚಿತವಾದ ಸಂಸ್ಕೃತ ಸ್ವಾಗತ ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಪ್ರಾಪ್ಯವಾಗಿ ಓದಿದರು. ಮಲ್ಲೇಶ್ವರಂಘೈಸ್ಕೂಲ್ ಪಂಡಿತರಾದ ಎಚ್. ಎಮ್. ರಾಮರಾಧ್ಯರು ಸ್ವಕೃತವಾದ ಕನ್ನಡ ಸ್ವಾಗತಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಓದಿ ಶ್ರವಣಾನಂದವನ್ನುಂಟುಮಾಡಿದರು. ತಮಿಳುವಿದ್ವಾನ್ ಹೈಸ್ಕೂಲ್ ಪಂಡಿತ ಕೆ. ನಟೇಶಮೊದಲಿಯಾರ್‌ರವರು ತಮಿಳಿನಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಗತ ಪದ್ಯವನ್ನು ಓದಿದರು. ತೆಲುಗು ವಿದ್ವಾನ್ ಪಂಡಿತ ಎಂ. ನಂಜುಂಡಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು ಸ್ವಕೃತವಾದ ತೆಲುಗು ಸ್ವಾಗತಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಸಹಿಸಿ ಎಲ್ಲರನ್ನು ಸಂತೋಷಪಡಿಸಿದರು. ಹೀಗೆ ನಾಲ್ಕು ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸ್ವಾಗತಪದ್ಯಗಳು ನಡೆದು ಸಭಾಸದರೆಲ್ಲಾ ಸಂತೋಷವನ್ನು ಕರತಾಡನ ಮೂಲಕ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತಿರಲು ಸ್ವಾಗತ ಸಮಿತಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಮತ್ತು ಬೆಂಗಳೂರು ಪೌರಸಭಾ ಪ್ರೆಸಿಡೆಂಟರಾದ ಶ್ರೀ ಯುತ ಅಡ್ವೋಕೇಟ್ ಕೆ. ಶಾಮರಾಜಯಂಗಾರ್ಯರು ಸ್ವಾಗತಭಾಷಣವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿ ದಿನಾನರು ಸಮ್ಮೇಳನಾಧ್ಯಕ್ಷರು ಪಂಡಿತ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸ್ವಾಗತ ವನ್ನು ಕೋರಿ ಈ ಸಮ್ಮೇಳನಾಂಗವಾಗಿ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಿಗೆ ಏರ್ಪಡಿಸಿರುವ ಸ್ಥಳ ಭೋಜನಾದಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ಲೋಪವಿದ್ದರೆ ಅವನ್ನೆಲ್ಲಾ ದೇಶಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಿಂದ ಸೈರಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೋರಿದರು ಮತ್ತು 14ನೇ ಸಮ್ಮೇಳನವನ್ನು ಅವ್ಯುತವಾಣಿಯ ಮೂಲಕ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಬೇಕೆಂದು ದಿನಾನರನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದರು. ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ಪಂಡಿತ ಕೆ. ಪಟ್ಟಾಭಿರಾಮಯ್ಯನವರು ಪಂಡಿತರ ಸ್ಥಿತಿಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತಾ ಸರ್ಕಾರದವರು ಪಂಡಿತರ ವೇತನವಿಷಯದಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಪದವೀಧರರ ಆರಂಭವೇತನ ಸಮಾನತೆಯನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಧನ್ಯವಾದವನ್ನು ಸಮರ್ಪಿಸಿ ಪಂಡಿತರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅನೇಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸಹಾನುಭೂತಿಯನ್ನೂ ಮತ್ತಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಲೋರಿಸಬೇಕೆಂದು ನಿರೂಪಿಸಿ ಪಂಡಿತರಿಂದಾಗುವ ಲೋಕೋಪಕಾರವನ್ನು ವಿವರಿಸುವ ವರದಿಯನ್ನು ಓದಿದರು ಮತ್ತು ದಿನಾನರು ಪ್ರಾರಂಭೋತ್ಸವವನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದರು.

ದಿನಾನರಾದ ಸರ್.ಎ. ರಾಮಸ್ವಾಮಿಮೊದಲಿಯಾರ್‌ರವರು ಪ್ರಾರಂಭಭಾಷಣ ಮಾಡಲು ಎದ್ದುನಂತಾಗ ಒಂದೇ ಸಮನೆ ಸಂತೋಷಸೂಚಕವಾದ ಕರತಾಡನ

ಸಿದ್ಧರಾಗಿದ್ದರು. ಸಮ್ಮೇಳನ ಪ್ರಾರಂಭದಿನ ಹನ್ನೆರಡನೇ ತಾರೀಖು ಒಂಭತ್ತು ಗಂಟೆಯಿಂದ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳು ಬೆಳಗ್ಗೆ ಒಂಭತ್ತುಗಂಟೆಯಿಂದ ನಡೆಸಲು ನಿರ್ಧರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದವು. ಪ್ರಾತಃಕಾಲ ಆರುಗಂಟೆಯಿಂದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಿಗೆಲ್ಲಾ ಸ್ನಾನಾಡ್ಡಿಕಾದಿಗಳಿಗೆಲ್ಲಾ ಸೌಕರ್ಯವನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಲಾಗಿತ್ತು ಮತ್ತು ಉಪಹಾರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯೂ ಇದ್ದಿತು. ಪಂಡಿತರೆಲ್ಲರೂ ವಸ್ತ್ರಾಲಂಕೃತರಾಗಿ ಸಭಾಂಗಣದಲ್ಲಿ ನೆರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಪರಿಷತ್ತಿನಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಮ್ಮೇಳನ ವಿಚಾರವೂ ಸ್ಥಳವಿಲ್ಲದೆ ಹೊರಗೆಗಿಳಿದ ಜನರಿಗೆ-ತಿಳಿಯಲು ಲೌಡ್‌ಸ್ಪೀಕರ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯೂ ಜನಾಕರ್ಷನೀಯವಾಗಿತ್ತು ಸ್ವಾಟುಗಳೂ ಮತ್ತು ಪಾಠಶಾಲಾ ಸ್ವಯಂಸೇವಕರುಗಳೂ ಸಮ್ಮೇಳನಕ್ಕೆ ಆಹೂತರಾದ ಮಹಾ ಜನರನ್ನೆಲ್ಲಾ ಆಯಾ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಂದ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿದರು. ಒಂಭತ್ತುಗಂಟೆಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಸ್ವಾಗತ ಸಮಿತಿ ಸದಸ್ಯರುಗಳೂ ಸ್ವಾಗತಸಮಿತಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಶ್ರೀ ಕೆ. ಶಾಮರಾಜಯ್ಯಂಗಾರ್ಯರೂ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಧರ್ಮಪ್ರಕಾಶ ಕುಪ್ಪಸ್ವಾಮಿನಾಯಿಡು ರವರೂ ಮಂಡಲದ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ರಂಗಾಚಾರ್ಯರೂ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳಾದ ಪಂಡಿತ ಕೆ. ಪಟ್ಟಾಭಿರಾಮಯ್ಯ ಮತ್ತು ಆಸ್ಥಾನವಿದ್ವಾನ್ ಆರ್. ಎ. ಕೃಷ್ಣಮಾಚಾರ್ಯರೂ ಮಹಾದ್ವಾರದಲ್ಲಿ ನಿಂತು ದಿನಾನರನ್ನೂ, ಸಚಿವರುಗಳನ್ನೂ, ಸಮ್ಮೇಳನಾಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನೂ ಮಂಡಲದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ವಿದ್ಯಾ ಇಲಾಖಾ ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ಶ್ರೀಯುತ ಕಸ್ತೂರಿರಾಜಶೆಟ್ಟಿಯವರನ್ನೂ ಇತರ ಮಹನೀಯರನ್ನೂ ಸ್ವಾಗತಿಸಿದಾಗ ಪತ್ರಿಕಾ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಮಹಾ ದ್ವಾರದಲ್ಲಿಯೇ ಆಗಾಗ್ಗೆ ಪ್ರೋಟೋ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರು. ಸಭಾಂಗಣದಲ್ಲಿ ಪತ್ರಿಕಾ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಿಗೆಲ್ಲಾ ಅನುಕೂಲವಾಗಿ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಲಾಗಿತ್ತು ಮುಖ್ಯ ಮುಖ್ಯವಾದ ಪತ್ರಿಕೆಗಳ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳೆಲ್ಲಾ ಸಮ್ಮೇಳನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದರು. ದಿನಾನರೂ ಸಮ್ಮೇಳನಾಧ್ಯಕ್ಷರೂ ಸಭಾವೇದಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ಆಸನಾರೂಢರಾಗುತ್ತಲೆ ಮಹಾ ಜನರು ಅವಿಚ್ಛಿನ್ನ ಕರತಾಡನಶಬ್ದಮುಖೇನ ತಮ್ಮ ಅಪಾರ ಸಂತೋಷವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದರು. ಅನಂತರ ಅವರ ಅನುಜ್ಞೆಯನ್ನು ಪಡೆದು ಸಮ್ಮೇಳನ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳು ಪ್ರಾರಂಭವಾದವು. ಸಭಾಂಗಣ ಕಿಕ್ಕಿರಿದು ತುಂಬಿ ಶೋಭಾ ಮಯವಾಗಿತ್ತು ಮೈಸೂರು ದೇಶದ ಎಲ್ಲಾ ಭಾಗಗಳಿಂದಲೂ ಪಂಡಿತ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಈ ಸಮ್ಮೇಳನಕ್ಕೆ ದಯಮಾಡಿಸಿದ್ದರು. ಪಂಡಿತ ಮಂಡಲದ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪದಿಂದ ಆಕರ್ಷಿತರಾಗಿ ಕೆಲವು ಮಂದಿ ಮೌಲ್ವಿಗಳೂ ಬಂದಿದ್ದರು ಅನೇಕ ಕಡೆಯಿಂದ ಸ್ತ್ರೀಯರೂ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಾಗಿ ಬಂದು ಸಮ್ಮೇಳನದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದ ಹೆಚ್ಚು ಸಂತೋಷದಾಯಕವಾಗಿದೆ.

శ్రీ:

శ్రీ కూరత్తాల్ వాంగుళి స్వయం పబ్లికేషన్స్

చ ర మ స్ట్రా క్ష మార్ క్ య

శ్రీ స్ర వ మ్.

పెరుమాళ్ కోయిల్ ప్రతివాదిభయజ, రమ్
ఆణ్ణజరాచాగ్యర్ స్వామి అరుచ్చిన్ త
తత్త్వాధిక చిన్తామణియమ్మమ్ వ్యాఖ్యానత్తోడు,

సభా పణ్ణితరాన

(మేల్ వడి) ప్ర. ఆణ్ణజరాచాగ్యర్ స్వామియార్
పరిశోధిక్కప్పట్టు,

శ్రీ వైష్ణవగ్రంథ ముద్రాపక సభా మూలమాయ్

శేన్నై

శ్రీనికేతన ముద్రాక్షరశాలైయిల్

ఆచ్చిట్టు వెళియడప్పట్టణు.

దుష్టభివాద సంవత్సరమ్.

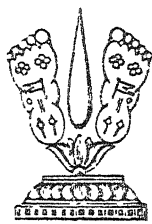
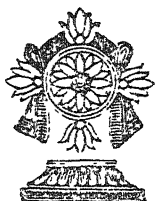
1922.

శాత్తుక్కవి. (వెంకటాచార్యులు)

మన్ను మణవాళ మామునివక్ మాణ్బురైక్కు
మన్న పుస భుణ్ణజ్జ రాశిరియక్ - శొన్న
తిరుమా మకళ తుతియిక్ శీరురైయై చ్చిన్ది
త్తురుకాలా రివ్వులకి లుణ్ణో.

౩

శ్రీమతేరామానుజాయనమః.

శ్రీమద్వరపరిమునయేనమః.

ప ఇ చ స్త వ మ్.

~~~~~

[ప్ర స్తా వ నా.]

కూరత్తాత్థీవా నరుళిచ్చెయ్ త ఐన్దు స్తోత్రజ్జభుక్కు పళ్ళిస్తవ
మెన్దు తిరునామమ్ ప్రసిద్ధమాః ప్పజ్జమ్. అవధ్ ముళో ముతలతు -
శ్రీ వైకుంఠస్తవమ్; ఇరణ్ణావతు - అతిమానుష స్తవమ్; మూన్త్తా
వతు - సుందరబాహు స్తవమ్; నాన్దావతు - పరదరాజ స్తవమ్;
ఐన్దావతు - శ్రీస్తవమ్ ఎన్జిజ్జనే అజ్జెపు కాణ్ణ.

[శ్రీస్తవజ్జెయో అల్లతు సుందరబాహు స్తవజ్జెయో ప్రథమ
స్తోత్రమాకవుమ్, శ్రీ వైకుంఠస్తవజ్జె చరమస్తోత్రమాకవుమ్ శొల్లు
వారు ముళర్.]

అథ్ వా యతిరాజ వేషత్తుడన్ శోభిరాజ నపైక్కు ఎల్లు
స్వరళి 'శ్రీమన్నారాయణనే పరతత్త్వ' మెన్దు ఉపన్యసిత్తరుళినతు

మన్త్రి "శివాత్మరతర...నాస్తి" ఎన్ద్రశక్తుః స్వరీచానమాక "ద్రోణ
మన్త్రితతఃపరమ్" ఎన్ద్ర ఎన్దుత్తైత్తు కణ్ణ మిక్కి కోపమదైవ వీర
తైవనాన అవ్యరశనుడైయ కొమ్మైయూల్ తిరుక్కణ్ణళై ఇన్ద్రు,
తిరువరజమ్ పెరియకోయిలిలే వసిక్కి వ్పార్ త్తవశివితే, అప్పొత్తు
ఎమ్మెరుమానార్ శోమితు ఉన్ద్రవన్దళై ప్పొమ్మమ్మామ్మామల్
తిరునారాయణపుర త్తేఱ ఎన్దున్దరుళి యిరున్దపడియాల్ అన్దరైప్పిరిన్ద్రు
కోయిలిలే వసిక్కి నూట్టామ్మెయాలమ్, ఇరామానుశ నడియాన్
కళై శోమిరాజ నేవకిరకళే పలవన్దకళిల్ హిన్ద్రుక్కొన్ద్రున్ద్రమ్మె
యాలమ్ "ఇత్తిరువరజమానకర్ నిమ్మన్ద్రకమాకుమళపుమ్ నామ్
ఇన్దు వసిక్కిత్తకాతు" ఎన్దు తిరువుళ్ళున్దున్ద్రీయి అన్ద్రవాళి అన్దు
నిన్దుమ్ పుటప్పట్టు త్తిరుమాలిరున్ద్రొలై మలైయిలే శిలకాలమ్
వసిత్తరుళేవతాక ఎన్దున్దరుళుమ్మొత్తు వభీయిన్ద్రైయిలే భగవన్ద్రుణా
నుభవత్తాలే తమ్మన్ద్రైయ నెన్ద్రాఱ్ఱళై ముఱక్కక్కరుతి శ్రీవైకుంఠ
స్తవన్ద్రైయమ్ అతిమానుష స్తవన్ద్రైయ మరుళిచ్చెయ్తు, పిన్దు
తిరుమాలిరున్ద్రొలైయిలే అధికరై అపాదనూడనునుభవిత్ర పరమా
చందనాగరమగ్నరాయ్ అన్ద్ర హపకప్రకపకమ్ ఉళ్ళడన్ద్రామల్
వభీన్దు పుటప్పట్టు శొల్లాకియ శ్రీ సున్దరబాహు స్తవన్ద్రై అరుళి
చ్చెయ్తు, అతక్ ముడివిల్ -

"విజ్ఞాపనాం వనగిరీశ్వర! సత్యరూపాం
అగ్రీకురుష్వ కరుణాణఃవ! మామకీనామ్ ।
శ్రీరజ్జఘానుని యథాపురమేవ సోహం
రామానుజార్యవశగః పరివతిషీయ ॥" ఎన్దుమ్,
"శ్రీరజ్జక్రియమన్దహం ప్రగుణయక్
త్వద్భక్తభోగ్యాంకురు" ఎన్దుమ్ -

తిరువరంగమనర్ నిమ్మక మాకి వేణుమెన్దుమ్ ఎమ్మెరుమానార్
తిరునాడి నిమ్మక తామ్ వాల్పుప్పెటవేణుమెన్దుమ్ ఆర్తరాయ్
ప్రార్థిక;

అవ్వళవితే 'అన్ద మహాపాపియాన శోభన్ కట్టుత్తిలే
పుణ్ణాకి పుట్టుత్తుమాణ్డా' ఎన్ద కణ్ణామృతమాన వృత్తాన్దై
త్తిరుచ్చెవిశాత్తి అత్తుకర్ సన్నిధియిలే విడై పెన్దు మిణ్ణమ్
కోయిలేట ఎమ్మెరుగళ, తిరునారాయణపురత్తిల్ ఎమ్మెరుగళియిగన్ద
ఎమ్మెరుమానార్ ఇచ్చెయ్తెయ్ అట్టిన్దు మిక విరైన్దు కోయిలక్కు
ఎమ్మెరుగళి ఆత్మనానై వారిప్పిడి త్తణైత్తుక్కొన్దు దుఃఖాతిశయత్తాలే
ఒరువాడైయమ్ అరుళిచ్చెయ్యమాట్టమల్ * ఉళ్ళేలా మురుకి
క్కురల్ తట్టుత్తు విమ్మల్ పొరుమలాయ్, "ఆత్మనా! ఇద్దశణ
త్తుక్కు దృష్టిభూతరాన ఉమక్కు ఇప్పడి కణ్ పోవతే! ఇతు
ఎన్నుడైయ దుష్కర్మఫలమన్తో!" ఎన్దప్పడి పలవాటాక అరుళి
చ్చెయ్తు. ఆత్మనానై త్రేన్ద్రీయరుళి,

అఱిన్ మన్ద్రై నాళి ఉడైయవర్, ఆత్మనా తిరుమా
లిరుజ్జొలై యాత్త్రైయిలే అరుళిచ్చెయ్త మూన్దు స్తవజ్జలైయమ్
కేట్టరుళి మికవుమ్ తిరుపుళ్ళముకన్దు ఆత్మనానై నోక్కి 'ఉమ్మడైయ
ఇవ్వరుళిచ్చెయ్త కళాలేయన్తో సమ్మడైయ తిరువరంగచ్చెల్వమ్కత్తై
యన్దు నాముమ్ ఇల్లు వాన్దీర్దుక్కుప్పెన్ద్రోమ్!; పేరరు
ళాళర్ * అథిన్ తాథన్ పరిదానదీక్షితరాక ప్రసిద్ధరా సురానిన్ద్రార్;
నీర్ అవర్ విషయమాక ఒరు స్తోత్రమ్ విణ్ణప్పమ్ శెయ్యమ్; అవర్
ఉగన్దు కణ్ తన్దరుళివర్' ఎన్దరుళిచ్చెయ్య; అతు కేట్ట ఆత్మనానుమ్
"అడియేనుక్కు ఇక్కణ్ వేణ్డా" ఎన్ద; ఎమ్మెరుమానారుమ్
"అప్పడియన్దు; నరదన్ విషయమాక ఒరు స్తోత్రమ్ శొల్లియే

యాక వేణుమ్” ఎఱ్ఱ నిబంధిత్తు నియమిక్క-, ఆఱ్ఱ వానుమ్ అఱ్ఱ నియమనత్తై శిరసావహిత్తు వరదరాజ స్తన మరుళిచ్చెయ్ తాఱ్. ఇని ఐంద్రావతు స్తోత్రమ్ - శ్రీస్తవమ్.

ఆళవందార్,

“నమోఽచిన్త్యామృతాక్షిప్త జ్ఞానవై రాగ్యరాశయే !

నాథాయమునయేఽగాథ భగవద్భక్తిసిద్ధవే ||”

ఎఱ్ఱ ఆచార్య నమస్కార పూర్వకమాక తొడక్కి,

“పితామహం నాథమునిం విలోక్య

ప్రసీదమద్వృత్తమచిన్తయిత్వా” ఎఱ్ఱ

ఆచార్య స్మరణాన్తమాక స్తోత్రత్తై తల్లెక్కట్టి, పురుషకారభూతై యాన పిరాట్టి విషయమాక చతుశ్లోకి అరుళిచ్చెయ్ తవాత్తై అడియొత్తై ఆఱ్ఱ వానుమ్ శ్రీ వైకుంఠస్తవారమృత్తిఱ్

“యోనిత్య మద్యుత.....రామానుజస్య

చరణౌ శరణంప్రపద్యే” ఎఱ్ఱ ఆచార్య శరణాగతి పూవళాక మాక భగవత్ స్తోత్రత్తై ఉపక్రమిత్తు (నాన్దు స్తోత్ర మరుళిచ్చెయ్ తు)

“రామానుజాంఘ్రి శరణోస్మి.....వరదాస్మితవేక్షణీయః”

ఎఱ్ఱ ఆచార్య స్మరణాన్తమాక భగవత్ స్తోత్రత్తై తల్లెక్కట్టి పిరాట్టి విషయమాక శ్రీస్తవ మరుళిచ్చెయ్ తాఱ్.

ఇన్ద పశ్చిస్తవ త్తిఱ్ శోత్ శోక్కుమ్ పొరుళోనోక్కుమ్ తొడై నోక్కుమ్ మత్తులు ఎన్నోక్కుమ్ వెకు శిఱప్పాక అమై న్దుళ్ళనవెప్పతుమ్ ఉధయవేదాన్త రహస్యాధికల్లల్ పెరుమ్బాలుమ్ ఇవత్తొత్తై పొత్తిన్దుక్కిన్దన్తన వెప్పతుమ్, ఆఱ్ఱ వారొక శరుళిచ్చెయ్ తొకలిట్టోర్ ఉపదేశైక సమధిగమ్యమాన పల విశేషాధికల్లల్ ఇన త్తొత్తై నిరవిప్పయిరుక్కిన్దన్తన వెప్పతుమ్, “శైవ్యుతమిత్త మాలై కళో

ఆత్మగుణసమృద్ధి ముతలియ సకల సమృత్తుక్కుళుమ్ కుతైయఱ
అమైన్ద మత్తొరాశిరియై సవజ్ఞనాన ఎచ్చెరుమానుమ్ అఱియ
వల్లనల్లక ఎన్ను మోబ్బతు అవ్వాత్తొవానుడైయ దివ్యసూక్తికళుక్కు
ఇజ్జనే ఒప్పయర్వొన్ద అతిశయమ్ అమైవతు అఱ్ఱుతమన్దు కిఱిర్.

ఇన్ద స్తోత్రజ్ఞుక్కు పురాతన ప్లెగిశొకళిలొరువర్ వడ
మొట్టియిల్ అతిసంక్షిప్తమానతోర్ వ్యాఖ్యానమియత్తొయిళ్ళార్;
అన్ద వ్యాఖ్యానమ్ - శిలవిడజ్జళిల్ శబ్దార్థవణానమ్ శబ్దశాస్త్ర
మర్యాదైక్కు మాఱుపట్టుమ్, శిలవిడజ్జళిల్ తాత్పర్యోపపాదనమ్
తవఱుతలడైన్దుమ్, శిలవిడజ్జళిల్ మూలపాఠకల్పనమ్ పిఠై పట్టుమ్,
ఇన్నుమ్ పలవిడజ్జళిల్ శురుజ్జచ్చిల్లల్ మయజ్జవైత్తల్ ఎన్నుమ్
కున్దొజ్జళుక్కు ఇలక్కాకియు ముళ్ళత్తెన్దు శిలర్ నినైక్క ఇడ
ముణ్డెనినుమ్. అతిగహన గమ్భీరసద్దభామాన ఇన్ద శ్రీమూక్తికళుక్కు
ముతలిలే ఒరు వ్యాఖ్యానరేఖై ఉణ్ణాక్కిన మహోపకారత్తై
“గచ్ఛతఃస్థలనం నదోపాయ ” ఎన్నుమ్ న్యాయఘోషు శేర్త్తు
అనుసన్ధిత్తు అన్ద వ్యాఖ్యాతావిడత్తిల్ అసియే * తలైయల్లాల్
తై న్మూటిలావతినా యిరానినై.

సంస్కృత భాషామయమాన గ్రంథత్తుక్కు సంస్కృత భాషా
వ్యాఖ్యానమే పొరుత్తముడై త్తామెన్దు పలర్ నినైప్పార్కళాయినుమ్
ఇప్పిచ్చిస్తవత్తుక్కు మణివ్రవాళనడై యిల్ ఓరురై ఏఱ్ఱుడవేణ్డియతు
ఆవశ్యోకమ్. ఇఱిల్ అమైన్దుళ్ళ అరుమ్ పెరుమ్ పొరుళకల్తై అజ్గర్
అఱిఱర్ ఎన్నుమ్ వాశియఱ అనైవరుమ్ ఎళితిల్ అఱిన్దు ఉయ్య
వేణ్ణుమెన్నుమ్ కారణమ్ ఒరుపక్కమిరుక్క, నాలాయిర దివ్యప్రబ
ద్దజ్జళి త్తాపొరుజ్జళైయే పెరుమ్బాయుమ్ ల్ఱువి ఇన్ద స్తోత్రజ్ఞు
అరుళిచ్చెయ్యప్పట్టుళ్ళన వాతలాల్ అవ్వరుళిచ్చెయల్కళుక్కుమ్

“సుందరదోర్నికావ్యాజ్ఞా” శ్లోకమ్ ముముతుమ్=

“కరువారణమ్ తాపసితుల్యదోడ” ఇత్యాది.

“వర్ణిస్తు బాలద్రుమవర్ణమణ్ణితమ్”=

“వళిళమ్ సాభీత్ శూఢ్ మాలిరుమ్ శోలై.”

“అన్దంతమస్తి మిరనిమితమ్”=

“కొళ్ళిన్ద కొళిరులై.”

“ప్రళయజనీరపూర” ఇత్యాది శ్లోకమ్ ముముతుమ్=

“నిలైయిడ మెఱ్ఱమిన్ది.” (వృత్తముమ్ ఒత్తే)

అతిమానుష స్తవత్తిల్

“త్వన్నిమితా జతరగాచ”=

“శీరాల్ పిఱన్దు శిఱప్పాల్ వళరాతు.”

“తాదృజ్ను తే చరితమార్యజనాస్సహన్తే”=

“ఎత్తిఱ మురలినోడిన్దైన్దిరున్దు.”

“వ్యజమటో ఘట శేషమగ్రే”=

“వెఱుమ్కలజై వెట్టిడైయిట్టు.”

శ్రీ వైకుంఠ స్తవత్తిల్

“ప్రేమాద్రవిహ్వలగిరః పురుషాపురాణాః”=

“ఉళైలామురుకిక్కురిల్ తల్లుత్తోళిన్దే.”

ఇజ్జనే పలపల శ్లోకజ్గళ్ అరుళిచ్చెయిల్ కళుక్కు సాక్షాత్పరిచ్చన్దమాయమ్, శిల శ్లోకజ్గళ్ పాశురజ్గళ్ కరుతై ఉళమైత్తుక్కొణ్ణు అనతరిత్తనవాయు మిరుప్పతాల్ ఇత్తోత్తిరజ్గళుక్కు ఎల్లార్ తమక్కు మిన్దమపయక్కుమాటు ఎళియనడైయిల్ తెళియ తోరురై వరైయ వేణుమెన్దు కుతూహలమ్ కిళర్ న్దు పల పెరియోర్

కళిక్ నియమనశ్చైయున్ శిరమేఘొణ్ణు, “తత్త్వాభాచిన్తామణి”
ఎన్నుమ్ పెయర్ పూణ్ణ ఉరై యెఱ్ఱుతత్తోడఱ్ఱుకిన్దే.

ప్రతిపదాభావై నిష్కల్మషమాక తైరిన్దుకొళ్ వతత్కాక
ముతలిల్ పదవురైయుమ్, పిఱకు తాత్పర్యతై విళక్కిక్కాట్టుమ
తాన పాళిప్పరైయుమ్, అన్వళవిలుమ్ కరుత్తు సున్వక్తమాకాత
విడఱ్ఱిల్ తాత్పర్య వివరణమాన విరిచ్చరైయున్, సమాసపదఱ్ఱిల్
వ్యుత్పత్తి సంతయన్ తోన్ఱక్కుడియ ఇడఱ్ఱిల్ విగ్రహప్రక్రియా
వివరణముమ్, అపూర్వపద ప్రయోగస్థలఱ్ఱిల్ నిఘ్నా నిరూపణ
ముమ్, ఇన్దియమైయాత విడఱ్ఱిల్ వ్యాకరణోపపత్తి ప్రదశాన
ముమ్, మూలపాఠమ్ అపభ్రంశమాక సకఱ్ఱుమిడఱ్ఱిల్ ఔచిత్య
ఉపపత్తి ప్రదశానత్తుడక్ శుద్ధపాఠ సంస్కరణముమ్, ప్రమాణా
న్తర సంవాద సాపేక్షస్థలఱ్ఱిల్ మేఱ్ఱొళ్ కాట్టువతుమ్, అవా
న్తర సమ్ప్రదాయ వైషమ్యమ్ తోన్ఱుమిడఱ్ఱిల్ మధ్యస్థహృద్య
మాక అభావ్యవస్థాపనముమ్, మఱ్ఱుమ్ ఆవశ్యకమాక తోఱ్ఱు
మ్ విషయఱ్ఱిల్ విళఱ్ఱివై తలుమాకిఱ ఇన్వళపు విన్యాసముమ్
ఇన్వైయిల్ అమైన్దిరుక్కుమ్మడియై ఆఱ్ఱాఱ్ఱు క్కణ్ణుణర్ క.

అజ్ఞగోష్ఠియిల్ అగ్రేసరనాకియ అడియే ఇత్తకైయ
ఉరైయై వరైయ వేణుమెన్ఱు నెఱ్ఱాల్ నినైప్పతఱ్ఱుమ్ యోగ్యతై
యఱ్ఱువ నెన్ఱు ఉఱ్ఱైయేయాయనుమ్ “పయనన్తాకిలుమ్ పాఱ్ఱుల
రాకిలుమ్ శెయల్ నన్ఱాక త్తిరుత్తిప్పఱిక్కొల్వా” ఎన్ఱు కణక్కిలే
ఇన్వఱివిలియొక్కొణ్ణ ఇక్కైజ్జుర్యతై త్తలైక్కట్టువిత్తుకొళ్ వ
తాక ఆఱ్ఱువా తిరువుళ్ళ ముకన్దగుళిమైయాల్ “వైళ్ళెప్పరిముకర్
తేశికరాయ్ విరకాలడియోముళ్ళుఱ్ఱెఱ్ఱియ తోలైయిలిట్టనమ్”

ఎస్టాబ్లిష్మెంట్ ఆచార్యకటాక్షత్రాల్ నెజ్జిల్ పతిష్ఠశ్శ అధ్యక్షశ్శై
అడియేట్ ఎడ్మితువతు తికుతియేయామ్.

ఉప్పక్కడలిలుమ్ ఉత్తమమాన మణికల్ శిల ఇరుప్పతు
పోల్ కుత్తెగ్గళుక్కు కొల్లకలమాకియ ఇచ్చురై తన్నియమ్
శిలభాగజ్జల్ పెరియోర్కళిక్ తిరువుళ్ళత్తాల్ గుణమాక కొళ్ళ
ప్పడుమెన్నతు అడియేనతు తుణివు. అప్పడి గుణమాకత్తోర్తుమ్
అంశజ్జల్ ఆచార్యకటాక్షత్రాల్ ఆవిర్భవితవై యెన్దుకొణ్ణు అవత్తై
ప్పక్కడలియమ్, కుత్తెగ్గళుమ్ అంశజ్జై అడియేనుడైయ అజ్ఞాన
విజ్ఞప్తిత విలసితమాకకొణ్ణు అవత్తై త్తిరుత్తిక్కొళ్ళతుమ్
పెరియోర్కట్టు క్కడమైయాకుమ్.

(వెంబొ.)

కుత్తెగ్గళుమ్ కుత్తెగ్గళుమ్ కూటుమ్ కురివర్కట్టు -
ఎన్దైక్కుమ్ కైన్ముతా మెత్తలైయే - కత్తెగ్గళుమ్
కల్లా వడియేనై క్కణ్ణున్ త్రికథారేల్
ఎల్లా మెళితా మెనక్కు.

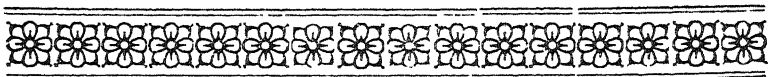
ఇజ్జనమ్ :—

శ్రీ వైష్ణవి దాసక

పెరుమాళ్కోయిల్, ప్రతివాది భయజ్ఞరమ్

అణ్ణజ్జరాచార్యక.

(పశ్చిమన వ్యాఖ్యాత.)

శ్రీ ఓ.

ఎవ్వరుమూనార్ తరువడికి వే శరణమ్.

ఆఘ్రవాణ తనియణ్.

[ఢిట్టర్ ఆరుశిచ్చెయితతు.]

శ్లో॥ శ్రీవత్సచిహ్న విశ్రేభోఽ సమఉక్తిమధీమహే ।
యదుక్తయస్య యాకః స్థాయాన్తి మజ్గశసూత్రతామ్ ॥

పదమూరై.

యదుక్తయః=యావోరు అథ్ వాసుడైయ	యాన్తి=అడైన్తి నవో,
శ్రీసూక్తికళానతై	(శేభ్యః) శ్రీవత్సచిహ్నమిశ్రేభ్యః=(అన్త)
త్రయీకణ్యే=వేదమాణిః పెణ్ణిక్ కళు	పరమపూజ్యరాన అథ్ వాన్ పారుట్టు
త్రిల్	నమ ఉక్తిమ్=నమః స్వశ్లోరై
మజ్జలనూత్రతామ్=తిరుమజ్జల్యమాయు	అధీమహే=ఓతుకితోమ్. ... *
క్కైయై	

ఇతనియో అథ్ వాన్ తిరుక్కుమారరాన శ్రీపరాశరభట్టర్
అరుళిచ్చెయ్ తతు ; ఇతువే శ్రీరజ్జరాజస్తవత్తుక్కు ముతల్ శ్లోకము
నూయిరుక్కుమ్. వేద త్రిఱ్కు త్తాలిపోన్త దివ్యనూక్తికళై అరుళి
చ్చెయ్ త అథ్ వానై యే నామెప్పోతుమ్ వణజ్జువోమెప్పతు ఇతన్
కరుత్తు.

ఇవరుడైయ శ్రీసూక్తికళ వేదనూతికళు త్రిల్ తాలిపో
న్తిరుత్తలావతెన్నెన్నిల్; ఉలక త్రిల్ పెణ్ణళుక్కు క్కణవనిరుక్కితా
నెప్పతై నామ్ ఎతుకొణ్ణ తెరిన్దుకొళ్ళుకితోమ్ ? తిరుమజ్జల్యతై
క్కళుత్రిల్ కణ్ణ తెరిన్దుకొళ్ళుకితోమ్. పెణ్ణళుక్కు త్తాలియిల్లాత
అవస్థైళి ఇరణ్ణ;- కన్నికై యాయిరుక్కుమవస్థై ఒన్దు; నూల్మిన్దు
విధవై యాయిరుక్కుమవస్థై మన్ద్రొన్దు ఇవన్ద్రొన్దు కన్నికై ప్పరు
వత్తిల్ అప్పెణ్ పల భర్తాక్కళై యుడైయళాయిరుప్పళి. ఏనె
న్త్రాల్, అవళిక్కళుత్తిల్ ఒరుకై ప్పాడక త్తాలి ఏఱుమళపుమ్ పెరు
మ్బాలుమ్ బ్రహ్మచారికళుమ్ ఆవర్తనప్పేర్ వధ్రికళుమ్ ఒవ్వోరు
వరుమ్ అవళై తమ్మనై వియాక భావత్తిరుక్కుక్కుడుమ్ “ ఇప్పె
ణ్ణక్కు నాన్ తాన్ భర్తా ” ఎన్దు ఒవ్వోరువనుమ్ నిన్తై త్తిరుక్కుక్కు
డుమ్. మన్ద్రొన్దు విరక్తర్ కళుమ్ గృహస్థర్ కళుమ్ అక్కన్నికైయై

క్కణ్ణాల్ “ ఇవళుక్కు ఇన్నుమ్ భర్తా నిశ్చయిక్కప్పడవితై ” ఎన్ఱు సాధారణమాక నిన్ఱైత్తుక్కొల్ నర్కళి. అప్పెన్ఱైక్కట్టు తిర్ తాలి ఏటివిట్టపిన్ఱు, మున్ఱు శిశుళుక్కెన్ఱు అభిమానిత్తిరున్ఱ బ్రహ్మచారి ప్రభృతికళి “ ఇని ఇనల్ అనన్యాహై ” ఎన్ఱు నిశ్చయిత్తు త్తాన్ఱల్ ఆత్తైయన్ఱ్ఱొచ్చివర్. సాధారణమాక నిన్ఱైత్తుక్కొణ్ణిరున్ఱ మన్ఱ్ఱ గృహస్థాదికళి “ ఇవళుక్కు ఒరుభర్తా ఏట్టుట్టువిట్టా ” ఎన్ఱు నిన్ఱైత్తుప్పోవర్కళి.

ఇని ఇరణ్ణానతాన వైధవ్యావస్థైయిల్ స్త్రీయై ప్పార్క్కు మవర్కళి “ ఇవళుక్కు ఏట్టుట్టిరున్ఱ కణవన్ ఇలన్ఱొచ్చిన్ఱా ; ఇని ఇవళుక్కు ఎప్పోతుమ్ కణవన్ ఏట్టుడప్పోకటతై ” ఎన్ఱు నిశ్చయిత్తువిడువర్కళి.

ఆక వే, మాతర్కళి మజ్జలనూలిల్లాత అవస్థైళిల్ పలభర్తా క్కళైయుడై యవర్కళాయమ్ ఒరుభర్తావైయుముడైయ రాకాత వర్కళాయమ్ ఇరుప్పర్కళెన్ఱ తాయన్ఱ్ఱు. అతుపోల, ఆత్తీవాన్ శ్రీసూక్తికళి అవతరిప్పతిఱ్ఱు మున్ఱు వేదన్ఱల్ మజ్జలనూలిల్లాత మాలిన్ ఇరణ్ణవన్ఱైయాన నిన్ఱైమైకళైయు ముడైత్తాయరున్ఱన. వేదత్తుక్కు శివన్ఱై పుతియాకచ్చిలర్మయన్ఱి అభిమానిప్పర్కళి; పిరమన్ఱై పుతియాక ప్పేత్తైయర్ శిలర్ పేణవర్కళి ; ఇవ్వాఱు పాశుపతాదికళాల్ పలపలదైవన్ఱల్ పళియాక అభిమానిక్కప్పట్టుమ్, నిరీశ్వరమీమాంసకర్కళాల్ ‘ నాయకనే కిడైయాతు ’ ఎన్ఱు మఱు క్కప్పట్టుమ్ కిడన్ఱతు. ఆత్తీవానుడైయ పశ్చిమమాకిట దివ్య శ్రీ సూక్తికళి తిరువవతరిత్తవుడనే “ త్తలైయఱు త్తవనుమ్ త్తలైయఱు ప్పణ్ణవనుమ్ మన్ఱ్ఱుమెవరుమ్ వేదత్తుక్కు నాయకరల్లర్ ; నాయకనే కిడైయా తెన్ఱతుమ్ తప్పు; నాయకనున్ఱు ; అవన్ ఒరువనే; అవ

పాల్ పట్టోమ్ ; శేషీత్వ నిలై మైయిత్తాట్టిల్ శేషవృత్తియే పరమ
రస్యమాయిరానిన్బతు! ఇప్పడిప్పట్ట శేషవృత్తియై మేఱ్ఱొణ్ణే నామ్
ఇన్నుమ్ శిలపిఱవిపిఱక్క వేణుమ్” ఎన్ద కుతూహలమ్ కిళర్ న్దువిట్టతు.
అతఱ్ఱిణ్ణ, మీణ్ణుమ్ తిరువనన్దాల్ వానై శేషియాక అవతరిప్పిత్తు
తా శేషభూతనాక అవతరిత్తా; శేష ఇరామానుశ నాక త్తిరు
వవతరిక్క, తా కూరత్తాల్ వానాక త్తిరువవతరిత్తా. మీణ్ణుమ్
శేష మణ వాళమామునికళాక త్తిరువవతరిక్క, ఎమ్మెరుమాన్దా
“ హస్తీగిరినాథరణ్ణా” ఎన్నుమ్ తిరునామముడైయ ప్రతివాదిభయ
జ్జరరాక అవతరిత్తా - ఎన్ద అవతారరహస్య ప్రక్రియైయిలే,
అథ్ వా సాక్షాత్ తిగుమఱుమార్ పనాన ఎమ్మెరుమాన్దైయ
తిరువవతారమాన్దైయాలమ్, అతున్దొన్ద అవర్దుడైయ తిరుమార్
పిల్ ఒరుమఱుఇరున్దతాక ప్రసిద్ధమాన్దైయాలమ్ శ్రీవత్సచిహ్న రెన్ద
ఎమ్మెరుమానతు తిరునామ త్తైప్పిల్ ద్రార్ - ఎన్బతు రహస్యార్థమ్

[మిశ్రేభ్యః] మిశ్రశబ్దమ్ పూజ్యవాచకమ్ ; ఇతునవాస
త్తిల్ నియమేన ఉత్తరపదమాక వే వరుమ్ పూజ్యార్థకమాన
మన్ద్రశబ్దజ్ఞో కర్మధారియసమాసత్తిల్ పూర్వపదమాకవరుమ్ ;
' పూజ్యశ్రీవత్సచిహ్నభ్యః ' ఎన్దామ్. అప్పడి మిశ్రశ్రీవత్సచిహ్న
భ్యః ' ఎన్ద వారాతు. యతీన్ద్రమిశ్రః, మురారిమిశ్రః, వాచస్పతి
మిశ్రః - ఇత్యాదికళికాణ్ణ. [నమఉక్తిమ్.] నమసఃఉక్తిః, తామ్.
యద్వా - నమఇత్యుక్తిః, తామ్.

[అధీమహే] అధీమహి ఎన్దై పలరుమ్ ఓతువర్క శేనుమ్
అతు అపసాతపరమ్మరై యెన్దై కొళ్ళత్తరుమ్. దేశికనుడైయ రహస్య
త్రయసార - గురుపరమ్మరా సారారమ్మత్తిలుళ్ళ -

“ గురుభ్యస్తద్గురుభ్యశ్చ నమోవాకమధీమహే ”

ఎన్నళ్ళోకత్తి వ్యాఖ్యానత్తిల్, 'అధీమహి' ఎన్ను పాతాన్తరమ్కల్పిత్తు అన్దపాతత్తిల్ వ్యాకరిణోపపత్తి ఎట్టుతముసియామల్ "శాఖాశతం కథమధీమహిరగ్గధుర్యమ్" ఎన్న శ్రీరగ్గరాజస్తవళ్ళోకత్తై సంవాద ప్రమాణమాక చ్చాట్టినారొరువర్. అతు భ్రాన్దివిలసితమ్; "శాఖా శతంహృది దధీమహిరగ్గధుర్యమ్" ఎన్న తే సామ్పిదాయకపాతమా క్తైయోల్ ఒరు అబద్ధపాతకై స్థాపిక్క మత్తొరు అబద్ధపాతకై క్కొట్టువతు మిథ్యాధ్యవసిత్యలక్షార ప్రత్యభిజ్ఞాపకమాయిరానిస్తతీ! 'అధీమహి' ఎన్న ఏకారాన్తమాక వే ఓతక్కడవతు.

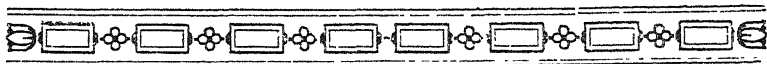
వేదకై ఒరుకన్యకైయాక రూపణమ్వణ్ణకిటపడి తోత్తొ 'త్రయీ' ఎన్న స్త్రీలిజ్జనిడేశశమ్మణ్ణిత్తు. "స్త్రీయామ్మక్కాయయ జమ్ ఇతి వేదాస్త్రయస్త్రయీ" ఎన్న నామలిజ్జానుశాసనమతిక. కణ్డే = వేదత్తినుజ్జయమేల్భాగమాకియ వేదాన్తత్తిలే ఎన్నలామ్.

మజ్జళాయ నూత్రమ్; అధనా, మజ్జళం చతత్ నూత్రంచ మజ్జళనూత్రమ్; తస్యభావః, తామ్.

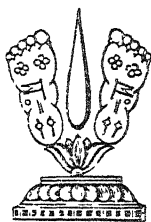
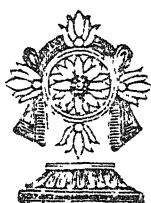
తనియూ ఉరై ముత్తొత్తొత్తు.

శ్లో॥ "అవాఞ్ఞో యత్ప్రదసరసిజద్వంద్వమాశ్రిత్య, పూవేణ
మూఢాన్ యస్యాస్వయముపగతా దేశికా ముక్తిమాప్రుః |
సోయం రామానుజమునిరపి స్వీయముక్తిం కరస్థామ్
యత్సమ్బన్ధాదమనుత - కథం వణ్యతే కూరనాథః ॥ "

శ్రీమతే రామానుజాయనమః

కూత్తాల్ వాళ తిరునాడి శేశరణమ్.

శ్రీ న వ మ్.

శ్లో॥ స్వస్తి శ్రీదిశతాదశేపజగతాం సర్వోపసగణస్థితీః
స్వగణా దుగణతినూపనగణపదం సనకాచ కువణ హరిః ।
యస్యా వీత్యముఖం తదిజ్జితపరాధీనో విధత్తేభిలమ్
త్రోజయంభున నాన్యధాస్య రసగాస్యాదైకరన్యాత్తయా॥౧॥

సెరుమాళ్ కోయిల్ ప్రతివాదిభయజ్జరమ్
లణ్ణజ్జరాచార్యర్ ఇయన్ శ్రియ వ్యాఖ్యానమ్.

శ్లో॥ శ్రీకాశ్చీపరవాదిభీకరగురు శ్రీవంశలబ్ధోదయః
దాసశ్చీయుతవైష్ణవాంఘ్రి సశిశేష్షణ్ణజ్జరార్యాహ్వయః ।
వ్యాఖ్యాత్యద్య మణిప్రవాళసరిణౌ షణ్ణస్తవీం సాహసాత్
దోపేష్వాన్యమిహావిస్తుసుధియాం నిమత్సరాణాంసతామ్ ॥
శ్రీవత్సచిహ్న చుణౌ శిరసా దధానః
లక్ష్మీకటాక్ష విభవస్యచ నృద్ధిమీషన్ 1
శ్రీశ్రీస్తనం చరమమప్యమితాదరేణ
వ్యాఖ్యాన్యహం ప్రథమమేన ముదే మురారేః ॥

యాట్టుడైయా ” ఎన్టు ఆఫ్ వార్ కళ మరుచ్చెయ్ తా కళ. ఆనపిన్సు తత్కాలరస తైమా త్తిరమ్ ఫలమాకవుడైయ ఇన్దస్పష్ట్యా దివ్యాపారజ్గల్, పిరాట్టియిక్ ముకక్కుటిప్పై ప్పిక్ శెల్లావిడిల్ ఎమ్మెరుమానుక్కు రస వైక్కొరాతోఱ్ఱియుమ్. కేవలమ్ ప్రయాస రూపమాక వే ఆయ్ విడుమ్. ఆకై యాల్ తా అవళుడైయముకక్కు టిప్పై ఎమ్మెరుమాక్ నోక్క వేణ్డియ తాయరుక్కి ఆతు.

పిరాట్టియిక్ ముకక్కుటిప్పై ప్పిక్ శెల్లావిడిల్ ఎమ్మెరుమా నుక్కు ఇక్కరియజ్గల్ రస వైక్కొరాతోఱ్ఱియ వేణ్డియ కారణ మెన్న? అవనవన్ స్వత స్త్ర నూకప్పణ్ణమ్ వ్యాపారమ్ అవనవనుకు రస వైక్కొరాతోఱ్ఱియమో?—;

[అన్యతయా ఐకరస్యాత్.] పిరాట్టియిక్ ముకక్కుటిప్పై ప్పిక్ శెల్లావిడిల్ ఇవనుక్కు త్తాక్ శెయ్యుమ్ వ్యాపారజ్గల్ సన్తో ప్పడై త్తిరమాట్టా తేన్బతఱ్ఱుక్కార్ గమ్ ఇతు. అప్పిరాట్టియోడు ఎమ్మెరుమాక్ ఏకరసనాక ఇరుక్కు వేణ్డియ పడియాల్ అవళోముక క్కుటిప్పై ప్పిక్ శెల్లావిడిల్ అన్ద ఐకరస్యత్తుక్కు క్కుడైయామ్. ఆకై యాల్ ఇవనుక్కు రసమిల్లాతోఱ్ఱియుమ్.

ఏకోరసోయస్యసః, ఏకరసః తస్యభావః ఐకరస్యమ్, తస్మాత్. పిరాట్టిక్కు ఎన్దరసమ్ ఇనితో అన్దరసమే ఎమ్మెరుమానుక్కుమ్ ఇనితా యిరుక్కు వేణ్ణకైయాలెన్ద పడి. ఇతైత్తాక్ “శ్రియా ఏకరసత్వం నామ - తదభిమత్యసభిమత్యనువిధాయ స్వప్రియాప్రియత్వమ్ ” ఎన్టు సంస్కృతవ్యాఖ్యాతా ఉరైత్తార్. పిరాట్టిక్కు అభిమతనూన తువే ఎమ్మెరుమానుక్కు ప్రియమాకవుమ్, అవళుక్కు అనభిమత మానతువే ఇవనుక్కు అప్రియమాకవు మిరుక్కు వేణ్ణకైయాలే ఇప్పడిప్పట్ట ఐకరస్యమ్ సజ్జై పెఱువతఱ్ఱు అవళుడైయముకక్కుటి

వై ఎ ప్రిక్ శెల్ల వేణ్ణియతు ఇన్దియమైయూతతామ్. తాన్వతన్ర
నాకచ్చెయ్యమళవిల్ అవళుడైయరసమ్ వేతాకవుమ్ తన్నుడైయ
రసమ్ వేతాకవుమ్ మాలుపట్టు వికరన్యమ్ కులై యుమిజే.

“యస్యావీక్ష్యముఖం తదిజ్జితపరాధీనోవిధత్తేఽలమ్” ఎన్ద్రశై
అడియొత్తొయే ఇనర్ తిరుక్కుమారరాన భట్టగుమ్ శ్రీగుణరత్న
కోశత్తిల్ “యద్భూభక్తాః ప్రమాణంస్థిరచరిచనా తారతమ్యే
మురాణేః” ఎన్ద్రగుళిచ్చెయ్తార్. ఎమ్మెరుమాన్ ఒవన్దై చేతననాక
వుమ్ ఒన్దై అచేతనమాకవుమ్, ఒరువన్దై వన్దైతనాకవుమ్ పగక్కార
నాకవుమ్ ఒరువన్దై జడనాకవుమ్ దగ్ద్రనాకవుమ్, ఒన్దై మృగమాక
వుమ్ పక్షియాకవుమ్ ఒన్దై పూచ్చియాకవుమ్ పుళువాకవుమ్, ఒరు
వన్దై పశుపుత్రాదిరూపమాన విహికభోగశాలియాకవుమ్ ఒరువన్దై
స్వగమోత్పాద్యాముష్మిక భోగశాలియాకవుమ్, ఒరువన్దై * ఎరి
యెమ్మకిన్ద్ర శెమ్మినాలియన్ద్ర పావైయైప్పావీ! తిమ్మవెన మొట్టిన్ద్ర
నలియుమ్ సరకత్తిల్ వీత్తొన్ద్ర వరున్ద్రుమవనాకవుమ్ - ఇప్పడి నానా
విధమాక ఏత్తొన్ద్రత్తొన్ద్ర వోన్ద్రచ్చెయ్వతు పిరాట్టియిన్ పురువ
నెటిప్ప ముతలియ ఇజ్జితజ్జై అనుసరితైన్ద్రవడి.

పిరాట్టియిన్ కరుడై ప్రిక్ శెన్ద్ర ఎమ్మెరుమాన్ సృష్ట్యాదికల్లై
ప్పణ్ణుకిణ్ణానెన్ద్రాల్, ‘అనరవిర్కళుడైయ కర్తజ్జలైక్కణిశిత్తు అవత్
దుక్కుత్తక్కవాలు ఏత్తొన్ద్రత్తొన్ద్రవాక సృష్టిప్పతాల్ ఈశ్వరినక్కు
వై వమ్యునై ఘృణ్యజ్జల్ వారా’ ఎన్ద్ర అటుతియిట్ల “వైవమ్యునై
ఘృణ్యే నసాపేక్షత్వాత్” ఎన్ద్ర బ్రహ్మసూత్రత్తుక్కుమ్ అత్తనై
యడియొత్తొయ పూవాచార్య శ్రీసూక్తికళుక్కుమ్ గతిఎన్న ?
అన్దియుమ్. ‘అనుగ్రహమయీ’ ఎన్ద్రమ్ ‘నిత్యమజ్ఞాతనిగ్రహా’

ఎన్దుమ్ కూటప్పట్టుళ్ళ పిరాట్టినిగ్రహకార్యమాన పశుపక్షివృక్షాది
రూపమాన విషమసృష్టికళుక్కు అనుకూలమాక ఇశ్శితమ్ శేయ్య
క్కుడుమో? ఒరువక తున్నప్పడుమ్బడియాక ఇరుక్కుమిరుపై
అవళ్ ఇశ్శేయక్కుడుమో? ఎన్దిప్పడైకళితే పిఱక్కుమ్ విచిక్తైన్
కళుక్కు “యద్భూభిజ్జాః” ఇత్యాది శ్లోకవ్యాఖ్యానత్తిలే సమా
ధానమ్ విరిత్తురైన్దోమ్. నిఱ్కు.

ఇశ్శితమావతు - భూభిజ్జాదిరూపమాయ్ స్వాభిరుత్సనభి
మతినూచకమానతొరు వ్యాపారవిశేషమ్ ; అతఱ్కుప్పరాధీన
నెన్దుతు-అత్తనై అనుసరిత్తవ నెన్దువడి. చతుర్థ-పాదత్తిలుళ్ళ “అస్య”
ఎన్దుపదమ్ మూన్దిడగ్గళిత అన్వయిక్కుమ్; అస్యతయా ఐకరస్యాత్,
అస్య ఇయం క్రోడా, అస్యరసదా నన్యాదితి. రసమావతు - ఇన్బమ్.

ఐకరస్యపదత్తుక్కు విగ్రహమ్ కూటమోత్తు బహుప్రీహి
సమాసత్తిల్ “యయోస్తా” ఎన్దు ద్వివచనమాక చ్చొల్ల వేణుమెన్దు
శిలర్ మయ్యువర్ ; అజ్జన్ శొల్లచైన్దాతు ; ‘యయోః’ ఎన్దు
పెరుమాళుమ్ పిరాట్టియుమాక ఇరువరుమ్ ద్వివచనార్థమాక
వేణుమ్; శ్లోకత్తిల్ ‘శయా’ ఎన్దు పిరాట్టివాచకమాన ఒరుపదమ్
తనియే ప్రయుక్తమాయురుప్పతాల్ బహుప్రీహిగభాత్తిలుళ్ళ య
చ్చబ్దమ్ ఎమ్మెరుమానైమాత్తిరమ్ పరామర్శిక్కవేణుకైయాల్
‘యస్యసః’ ఎన్దు ఏకవచనమాకవే కూటవేణుమెన్దు తెలిక. “యస్యా
ముఖంవీక్ష్యహరిః అఖిలం విధత్తే, సాక్షిః స్వస్తి దిశతాత్ ” ఎన్దు
ప్రధానవాక్యార్థమ్; “క్రీడేయం ఖిలు” ఇత్యాది-అవాన్తరవాక్య
ర్థ మెనక్కణ్ణుకొళిక. “స్వస్తి దిశతాత్ ” ఎన్దు ఇవర్ అపేక్షి
క్కిఱనన్దైయావతు - పిరాట్టియై నన్దుక స్తుతిపుతఱ్కు అనుకూల

మాన వాక్సమృద్ధి, భక్తిసమృద్ధి ఇత్యాదుక లేయెన్నతు మేర శ్లోక
త్తిల్ విశదమామ్. ... .. (౧)

శ్లో॥ హే శ్రీదేవీ! సమస్తలోకజననీ త్వాం స్తోతుమిహామహే
యుక్తాం భావయ భారతీం ప్రగుణయ ప్రేమప్రధానాం ధియమ్ !
భక్తిం భన్తయ నన్తయాశ్రితమిమం దానం జనం తావకమ్
లక్ష్మ్యం లక్ష్మీ! కటాక్షవీదివిస్మతేస్తే న్యామ చామీ వయమ్! ॥

పదవృత్తి.

హే! శ్రీ! దేవి! వారాయ శ్రీదేయే!	భన్తయ=నన్త తాకచ్యేయ్య వేణుమ్;
సమస్తలోక జననీమ్=ఎల్లావుయిర్ కట్టమ్	[ప్రమభక్తియశవాక వశరచ్యేయ్య వేణుమ్.]
తాయాకియ	
త్వామ్=ఉన్నై	అశ్రిష్టమ్=(ఉన్నై) అడైన్దిరక్కిన్త
వయమ్=అడియోమ్	ఇమం జనమ్=నన్తజనత్తై [అడియేనై] ?
స్తోతుమిహామహే = స్తుతిక్కవిరుమ్బుకి	తావకం దానమ్=ఉన్నుడైయ వీవత్తే
త్వామ్;	వకనాక (అడిమైక్కొణ్డె)
యుక్తామ్=(ఉన్నై స్తుతిప్పత్తుణ్కు) త్తను	నన్తయ=అనన్తప్పదు త్త వేణుమ్;
తియాన	హే లక్ష్మీ! = వారాయ లక్ష్మీయే!
భారతీమ్=వాక్కై	అమీ వయంచ=ఇన్త అడియోన్దజుమ్
భావయి=(ఎనుక్కు నీ) అరుళ వేణుమ్;	తే = ఉన్నుడైయ
ప్రేమప్రధానమ్=అన్నుమికున్త	కటాక్షవీదివిస్మతేః=కటాక్షవీక్షణజ్గళా
ధియమ్=బుద్ధియై	ఊ అరైకళిః పరవుతలుక్కు
ప్రగుణయి=వశర చ్యేయ్య వేణుమ్;	లక్ష్మ్యం న్యామ=ఇలక్కాక క్కుడవోమ్.
భక్తిమ్=భక్తియై	

[హే శ్రీదేవీ త్యాది.] తీర్థ “స్వస్తి శీర్షిక తాత్” ఎన్దు
ప్రాథిః త్త అర్థ నానై నోక్కి పెరియవిగాట్టియార్ “అర్థ వాణ!
నాణ ఉమక్కు శ్రేయస్సై అళిక్క వేణుమెన్నతాక క్కేట్టుక్కొణ్డోర్;

సల్లతు ; ఎన్న శ్రేయస్సువేణుమ్ ? ఐశ్వర్యమ్ వేణుమా ? సంతానమ్ వేణుమా ? వేణ్డెయ్తైక్కేళుమ్, తరుకిణ్డే” ఎన్న ;

అథ్ వాః :- “అన్దత్తుద్రపురుషాభజ్జలై విరుమ్బినదేనల్లై ; ఉన్నై వాయారత్తుతిక్క వేణుమెన్టు విరుమ్బినదేనల్లై.”

పిరాట్టి : - “అకిల్ ఎన్నిడత్తిల్ నీర్ ప్రాథిత్తు పెఱివేణ్డి యతు ఎన్న ఇరుక్కిఱతు ? నీర్ పెరియవణ్డితర్, మహాకవి ; ఇప్ప పుడిస్త్రొత్తిమ్మణుమ్ ; ఇతిల్ నానళిక్కి వేణ్డియ స్వస్తి ఎన్న ఇరుక్కిఱతు ?”

అథ్ వాః :- “ఇజ్జన మరుళిచ్చెయ్యల కాతు ; ఉన్నై ప్పొక్కై కన్దుతిప్పతఱ్కు ఉరియ సరస్వతీనమృద్దియై అరుళ వేణుమ్.”

పిరాట్టి : - “అన్దత్తిరునావీఱు ఉమక్కు మున్న మే వాయ్ త్తిరుక్కిఱతు ; వేణు తేవైయ్తాకిల్ కేళుమ్”

అథ్ వాః :- “వాయాల్ ఏతోశిల శబ్దజ్జలైచ్చొల్లుకిణ్డేనే యొర్రయ అన్బుమికున్దు కనిన్దబుద్ది ఎనక్కిలై ; అప్పడిప్పట్ట బుద్దియై అరుళ వేణుమ్”

పిరాట్టి : - “ఎన్నై త్తుతిక్క వేణుమెన్టు నీర్ విరుమ్బినపాతే అప్పడిప్పట్టబుద్ది ఉమక్కు ఉణ్డాయ్ విట్టతు. అన్బుమికామలుమ్ నెజ్జు కనియామలుమిరున్దాల్ ఎన్నై త్తుతిక్క నీర్ ముయలమాట్టీర్. ఆన పిన్బు అప్పడిప్పట్టబుద్ది ఉమక్కుక్కై కూడియే యిరుక్కిఱతు ; వేణు తేవైయ్తాకిల్ కేళుమ్.”

అథ్ వాః :- “ఉన్నుడైయ పేరరుళాల్ ఏతోశిఱితు భక్తి కిణ్డై త్తిరుక్కిఱతు ; అతు పరభక్తియాకవుమ్ పరజ్ఞానమాకవుమ్ పరమభక్తియాకవుమ్ ముళిరుమ్బడి అరుళ పురియ వేణుమ్.”

వికాట్టి :- “అదై సీక్ విరుద్ధవేదా ; అథ్ వాక్కు పోర్ కాలక్రమత్తిల్ పసిప్పడియాక అన్దభక్తి ఉనుక్కు పుణిమిక్కుమ్ క్రమమాక తన్నడైయే విశేయపోన్దై అపేయిక్కువే ?”

ఆథ్ వాక్ :- “అమ్మా ! ఎప్పోతు అన్దభక్తి ముతాపొప్పి కిటశెన్దు నాక్ ఎతిర్ పార్ త్తిరుక్కు పుమ్ అతున్దై భరిత్తిరుక్కునుమ్ నక్కులై ; ఉన్నై నన్దుపణిన్ద ఎన్నై ఎప్పోతే అన్దభక్తిజ్జుర నాక్కి పుణికోణ్ణు నాక్కిత్తి పేక్కు వేణుమ్ ; అతిఱ్ఱుఱుప్పాకి ఉన్ను డైయ కురేన్ద కటాక్షజ్జల్ అసియే మితు ప్రసాది వేణుమ్. ఇవ్వళవే అసియే విరుద్ధవతు ” ఎన్దితార్.

“శ్రీః, దేవి, లక్ష్మీ ” ఎన్దు మూన్దు సమ్పాదన పదజ్జల్ ఇరణ్ణు పదమ్ విశేషణమాకవుమ్ ఒన్దు విశేష్యమాకవుమ్ కొళ్ళ క్కిడవతు. శొల్లకిటవర్ తా మొరుసరాయిరుక్కు “అమీ వయమ్ .....ఈహమాహే.....స్వామి ” ఎన్దు పన్దెయాక చ్చొప్పి పతు కివినమ్మిదాయమామ్ ; ఆత్మని బహువచనమెన్బర్. “ఇనియా ముతామై ” ఎన్దు విడత్తిత్తోల అసియవర్ కలైయుమ్ కూట్టికొణ్ణు అరుళిచ్చెయ్ వతాక కొళ్ళుతలుమ్ నన్దు.

[భావయ.] ‘భవ’ ఎన్బతక్ నిజన్దరూపమ్ ; ఉణ్ణాక్కు ఎన్దుపడి. [[ప్రగుణయ] ప్రగుణనమావతు పెరుకచ్చెయ్ తల్. [భవయ.] ‘భది - కల్యాణే’ ఎన్దు భాతువిల్ నిష్పన్నమాకై యాల్, కల్యాణమాక్కు వేణుమెన్దై. భక్తియై కల్యాణమాక్కుకై యావతు అతనుడైయ పరిపాకజ్జలైయెల్లామ్ అన్దైన్దతాకచ్చెయ్ తల్ ; పరిమభక్తి యళవాక నళర్ కై. ఆక ఇన్ద శ్లోకిత్తాల్ * ఇరాప్పకలోతువిత్తెన్నై పుయిన్ద్రీపుణి శైయ్యొక్కళ్ళ వేణుమ్ ;

* మయ్యుట మహిసలగుగుళవేణుమ్ ; * ఎన్నై త్తీమనమ్ కెడుత్తు
మరునిత్తోమ్మమ్ మనమే తనవేణుమ్ ; * తొణ్ణిరోక్కగుళిచ్చోతి
వాయ్ తిన్దుక తాన్దుకైక్కణ్ణళాల్ నోక్కవేణుమ్ ; * ఉన్ శ్రేనుకన్దు
పణి శెయ్ తు ఉన పాతమ్ పెన్ శ్రేనాక వేణుమెన్దు ప్రాఫెత్తారాయ్ తు.

[ఇమంజనమ్] 'అవామ్' ఎన్దు ఉత్తమపురుషనాక చ్చొల్ల
వేణుమిడత్తు 'అయంజనః' ఎన్దు ప్రథమపురుషనాక చ్చొల్లతల్
ఒరునకై క్కవిగుర్క్కదైయామ్. నై చ్చానునన్దాన వక్తయిల్ ఇతు
ఒరు కాన్మై. నాన్ ఎన్నామల్ అడియేన్ ఎప్పతమ్మ మేట్టుట్ట
శోల్ ఇతు [వయం లక్ష్మ్యస్యాను] ఎన్దుతు "వేదాః ప్రమాణ"
మహివల్. [కటాక్షవీదవిన్మతేః] స్పృశాసాగుమాన తిరుక్కణ్ణళి
లిగున్దు కటాక్షసూక్తి అల్లెవరికైకళ్ పరవప్పక్కాల్ అత్తినలై
కళ్ విల్లుమిడమ్ అడియేనాక వేణుమెన్దు [అమీ] కటాక్షమ్
పెతామల్ తునన్దుకిడక్కిట నిలైమైయై * ఏహి పశ్య శరీరాణి
ప్పడియే తమ్ ఉడమైబ్బొట్టు కాట్టుకిటపడి. ... (౨)

శ్లో॥ స్తోత్రం నామ కి నూ నునన్ది కవయో యన్యన్యదీయాన్ గుణాన్
అన్యత్ర త్వనతోఽధిరోఽప్య ఫణితిస్సా తహిన్ వన్ధ్యా త్వయి ।
సన్యక్తస్య గుణాభివణానమథో బ్రూయః, కథం తాదృశీ
వాగ్వాచస్పతినాపి శక్యంచనా త్వత్సద్గుణాణోన్ నిధౌ ॥ 3॥

పదవృత్తి.

(హే శ్రీదేవి!) = పిరాట్టియే!

కవయః = పుణ్ణితిరకళ్

కిం నామ = ఎన్దై

స్తోత్రమానునన్ది = స్తోత్రమాక చ్చొల్ల

కితార్కకళ్? [స్తోత్ర శబ్దార్థః] తై

ఎన్న వెన్దు నిచ్చిసిక్కితార్కకళ్?

అసతః = (నుత్కిత్తక్కవ నిఘిత్తిల్)

ఇల్లాత్తైకళాయన్మ

అన్యదీయాన్ = పిఱిరిడత్తు లుళ్ళవైయా

య మిరుక్కిట

గుణాన్ = గుణజ్జై

అన్యత్ర = వేటారువరిచేత్తు [సుశక్తి-
త్రక్తువనిచేత్తు]

అధిరోప్య=ఏటిట్టు

ఫణితి=శొల్మ తానతు

స్తోత్రం యదతు=స్తోత్రశబ్దార్థక మాగాన

తహిక=అన సత్తు త్త్రో [ఇల్లాతగుణజ్ఞులై

ఇరుప్పతాక ఏటిట్టు పుకట్టినతు

స్తోత్రమ్ ఎన్నున్నుత్తు త్త్రో]

నా ఫణితి=అచ్చొల్లనతు

త్యయి=ఉక్ వియ త్త్రో

ఎన్ఘా = వ్యధకమామ్ ; [అప్పడిప్పట

స్తోత్రమ్ ఉన్న శవిల్

పణముడియాతు.]

అథో=అథవా (అల్లతు)

సమ్యక్ సత్తగుణాభి ఉశ్చ గుణజ్ఞులై

విణానం స్తోత్రం } ఉశ్చపడి వణిక

[బూయుయకది } ప్పత్తెస్తోత్రశబ్దా

[ధకమాక చొల్లువారక శాకీల్

త్యత్సమ్యక్ - ఉక్ కల్యాణ గుణజ్ఞులై
అథోకానిధా } కిజిడలిల్ కడల్ పోల్

అపారిమాయశ్చ ఉనతు

కల్యాణగుణజ్ఞులై ప్పట్టోబ్ధి

త ద్యక వాక్ = అప్పడిప్పట్టు తొల్లనతు

[ఉశ్చత్తె ఉశ్చపడిశొల్మ తానతు]

వాచస్పతినాపి = వాక్తుక్తు పల్లవనాన

బృహస్పతీయాలమ్

శక్యం చ నాకథమ్ = సాధ్యమాన శేర్ క్తే

మయ్యడైయతాక ఎప్పడి అకుమ్?

[ఉన్నుడైయగుణజ్ఞులై ఉశ్చపడిణిక

క్రీణ వాక్తానతు బృహస్పతీయా

లుమ్ కవనమృణ్ణముడియాతిపోతు,

ఎన్నాల్ మడియుమెన్నుతల్లు ప్ర

సక్తి ఏతు? ఎన్తపడి.]

[స్తోత్రమిత్యాది] సమ్యాధనమ్ క్రీష్ణోక త్రిలిరున్దు సరువిత్తు

కొణ్ణతు. పిరాట్టియెనోక్తి “ఉన్నై నాకస్తుశక్త విరుమ్బునతే అసమ్బ

ద్ధమాన విషయమ్” ఎన్నుతై ఒరు చనుత్కారమాక అరుళిచ్చెయ్కి

తారితిల్. “త్వాంస్తోతుమిహామహే” ఎన్తు క్రీష్ణచ్చెన్నేనే; ఉన్నై

స్తుతిపుతెన్బతు సమ్భావితమాన విషయద్దానా? ఎన్తు ఆరాయు

మళవిల్ అతు సర్వాత్మనా అసమ్భావితమాక త్తోనుకీన తెన్తు

ఉపపాదిక్కితార్. లోక త్తిల్ ఒరువనై ఒరువక స్తోత్రమ్బుణ్ణ

కితానే, అన్ద స్తోత్రమానతు ఎన్న? ఎన్తు విమళకప్పోమ్; విను

శికత్తాల్ స్తోత్రశబ్దార్థకమ్ ఇరణ్ణు వక్తెయాకీ త్తేటుమ్; ఒరువ

నిడ త్తిల్ ఇల్లాతగుణజ్ఞులై వేటిడ త్రిలిరున్దు కొణార్ న్దు ఏటిట్టు

పక్షాత్తీ వస్తే స్తోత్రశబ్దార్థమున మూఱుకపక్షము ఒప్పుణు :
 యథా=ధాన్యధాన్యమున ఒగు యాచన ఒగు మొట్టెత్తలెయనై
 పక్షాత్తీ వస్తే “కుల్లలకులే! కుల్లలకులే!!” ఎన్ను కూఱునతామ్
 ఇప్పిప్పి స్తోత్రముక్కు. పిరాట్టియిడత్తిల్ ప్రసక్తియై; ఇవ
 లిడత్తిల్ గుణవిల్లామైయుమ్ వేటిడత్తిలిరున్న గుణజ్జై కొణార్దు
 ఇవలిడత్తిల్ ఏకికుకైయుమ్ అశతరామ్ అసమ్భానితగాకై యాలే.
 ఇవి మద్రుగొంపవై యాకవుమ్ స్తోత్రశబ్దార్థమై నివచిప్పతుణు;
 అతానతు - ఒగువనిడత్తియిళ్ళ గుణజ్జై ఉళ్ళపడిశొల్లి పక్షాత్తీవ
 తామ్. అప్పిప్పి స్తోత్రముమ్ పిరాట్టియిడత్తిల్ అసాధ్యమ్;
 పిరాట్టియిడ గుణవిల్లామై ఒగు కడల్పోన్చిగుత్తలాల్ అవద్రుగొల్
 ఏకిదేశముమ్ బృహస్పతియాలము వణిక్క అరితు ఎన్ను సిద్ధమాన
 పిన్ను మద్రుగొంపయారాల్ అన్ద గుణజ్జై ఒన్చువిడామల్ ఉళ్ళపడి
 వణిక్క ముడియా తెన్నుమిడమ్ కిమ్ముననాన్యాయ సిద్ధమాకై
 యాలే. ఆకవే, ఇరణువైకై యాన స్తోత్రజ్జలిల్ ఒన్చుక్కుమ్ పిరాట్టి
 పక్కల్ అవకాశమిల్లెయెన్ను శొల్లుకిట ఇమ్ముకత్తాల్ ‘అసాధ్య
 మాన శ్రీస్తవత్తిల్ నా ఇజ్జువతు అతిసాహసమ్; అతి చాపల
 కృత్యమ్’ ఎన్ను నైచ్యానుధానమ్ శెయ్తుకొణ్ణారాయత్తు.

[నామ.] ప్రసిద్ధ్యధికమవ్యయమ్; వాక్యాలక్ష్కరము
 మామి. [శక్తిరచనా] శక్తి రచనా యస్యాస్య. [అణోనిధా.]
 అణశ్చిబ్దమ్ జలపర్యాయమ్. ... .. (3)

శ్లో॥ యే వాచాం మననాం చ దుగ్రహితయా ఖ్యాతా గుణస్తావకాః
 తానేవ ప్రతి సామ్యుజ్హముదితా హై నామికా భారతీ ।
 హాస్యం తత్తు సమున్నహే, నహి చకోర్యకాఽఖిలాం చన్ద్రికాం
 నాలం పాతుమితి ప్రగృహ్య రసనామాసీత సత్యాం తృప్తి॥ ౪॥

పదము.

(హే శ్రీశేఖరి ! = వారాయపంట్ల ! న మన్మహే = ఆడియోమ్) ని నైతి ని
 తాపకాః = ఉన్న డైయివైయాన లోమ్. ని నైత్తాల్ ?
 యే గుణాః = ఎందగుణల్
 చకోరీ = చకోరపక్షియిక్ పేడైయానతు
 వాచాం మనసాంచ వాక్కుక్కుమ్ ' అఖిలాం చన్దికాం " నిలాముఖ
 దుగ్రహతయా మనస్సుక్కుమ్ వీకా (అహం) వాతుం " నతైయమ్ నా
 భ్యాతాః } ట్టాతనైకతాకప్ర ఆలం నాస్మి ' ఇతి నోచత్తియే ఉ
 సిద్ధిపెద్దేరుక్కిన్తనవో, ట్టాళ్ళవన్దేనల్దేక్ " ఎన్దు ని నైత్తు,
 తాక్ ప్రత్యేవ = అన్దగుణజ్జల్ క్కుటిత్తే తృప్తి సత్యామ్ = దాహముళ్ళవశవిల్
 మామికా భారతీ = ఎనతు వాక్కానతు రసనామ్ = (తన్నుడైయ విదాయపాః వి
 సామ్మజిహ్వం (యథా) రస మూటిస య) నాక్కై
 తథా ఉదితా.) నాక్కిడు ప్రగృహ్య = ముడక్కిక్కిణ్డు [ఉత్తే అడక్కి
 [కూడక్కిళ్ళర్దతు; [ప్రప ర్తితువిట్టతు.] కోణ్డు]
 హే ! = (మక్కిళ్ళిచ్చిక్కుటిప్పు) నానీత హి = వెలునువిరు క్తమాట్టాల్దెన్దో.
 తత్తు = అప్పడివాక్కు. ప్రవతత్ తత్తై (అతుపోల్ అడియేనుమ్ వెలును
 హస్యమ్ = పరిహాసిక్ క్కుడియతాక నిరుక్తమాట్టే నైన్దే)

[యేవాచామిత్యాది.] వాయ్కోణ్డు శోల్లువతెల్లుమ్
 నెజ్జాల్ ని నై ప్పతెల్లుమ్ ముడియాతి నైయెన్దు ప్రసిద్ధిపెద్దేరుళ్ళి
 ఉన్దగుణజ్జల్ ప్పూర్తీవతత్తెన్దే ఎన్నుడైయ నావిల్ జలమూలు
 కిన్దతు ; వాక్కు వెళిక్కిళ్ళమ్మకిన్దతు. ఆనాల్ అశక్యమానవిషయ
 త్తల్ ముయట్టి శేయ్కేటవితు పరిహాస్యమెన్దు శిలర్ ని నైక్కక్కూ
 డుమ్ ; నాక్ ఇతై ప్పరిహాసాన్దమాక ని నైక్కమాట్టే ; ఏ నె
 న్దాల్, నిలావై ప్పరుకి జీవిక్కవేణ్డీయ చకోరీ పక్షియానతు ఇన్దనిలా
 ముఖువత్తైయమ్ న మ్మొరువరాల్ పరుకముడియాతెన్దు ని నైత్తు
 తన్ దాహజ్జై త్తీర్తుక్కుళ్ళోవతిత్తాకి అన్ద సలావిల్ వేణ్డీయ
 అశనై ప్పరుకామల్ నాక్కైచ్చురుక్కికోణ్డు నిల్కమాట్టాతు ;

అతుపోల్ నానుమ్ ఉక్కిల్వొగగుగజ్జై ముమ్ముతుమ్ వణిత్తనుభ
విక్కిముడియా వెన్దు కై వణ్ణిన్ఱ్ఱుమాట్టై ; ఎన్నాల్ కూడుమాన
వళవుమ్ నాన్ పుణ్ణిన్ఱ్ఱుముయల్ పతు ఉచితమేయైయ పరిహా
సాన్పవమాన్ గొట్టాన్ఱ్ఱు. ఇతినాల్ ఉళ్ళు అంశజ్గిల్ యావ
చ్చక్కమ్ వణిన్ఱ్ఱుముమ్ న్నొత్రిమాకుమెన్ఱ్ఱు తాయ్త్తు

[సామ్మజవ్వుమ్.] “అణ్ణిక్కుముముకూటు మెన్నావు క్కే.”

[తత్] నామా న్నైనపూసకమ్. ... (౪)

శ్లో॥ త్తోదీయానపి దుష్టబుద్ధిరపి నిస్సేహోష్యసి హేమాపి తే

కీర్తిదేవి! లిహన్నహం నచ విభేద్యజ్ఞో నజహేమిచ !

దుష్టేత్సాతు నతావతా నహి శునా లీధాపి భాగీరథీ

దుష్టేత్, శ్వాసినలజ్జతే నచవిభేత్యాతిక్తు శామ్యేచ్ఛునః॥గి॥

పదపూర్వై.

హే దేవి! = వారాయపిరాట్టి!

అజ్ఞః అహమ్ = ఒస్తుపతియాత అడియే

త్తోదీయానపి = మిక్కిలు నీచనాయునుమ్

దుష్టబుద్ధిరపి = కెట్టబుద్ధియై యుడైయేనా

యినుమ్

నిస్సేహోపి = అన్ను ఇల్లాతవనాయునుమ్

అనిహోపి = ఒగుచితమాన నల్ల ముయట్టి

యుమిల్లాతవనాయునుమ్

తే = ఉన్నుడైయ

కీర్తిస్య = కీర్తియై

లిహన్ = (స్తోత్రముఖత్వాలే) వాయ్కోటు

అనుభవియానిన్ఱ్ఱవనాయ్

నచ విభేది = అజ్ఞానతుమిలై ;

న జహేమి చ = వెట్కొప్పడుతుమిలై.

సాకీర్తిస్య = (ఎన్నాల్ వణిన్ఱ్ఱు క్కప్పడుకిట)

అన్ఱ్ఱియోవెన్ఱ్ఱాల్

తావతా = అన్వళవాల్ [అల్లనాన ఎక్

వాక్కిల్ నున్ఱ్ఱై న్ఱు పుణప్పట్ట

మాత్రత్తాల్]

నదుష్టేత్ = కెట్టుప్పొయ్ విడాతు ;

(ఎప్పడిపోలెన్ఱ్ఱాల్)

భాగీరథీ = (స్వతః పరిశుద్ధమాన) గడ్డా

తీర్థమానతు

శునా = నాయనాల్

లీధాపి = నక్కప్పట్టాలుమ్

నహిదుష్టేత్ = కెట్టుప్పొయ్ విడాతున్ఱ్ఱాల్ ;

క్వాసి = (xగాతీభక్తై సక్కిన ఆస్తు)	కునః = (ఆస్తు) నామనైయ
నలజ్జశే = వెట్టుప్ప ముకిఱితిత్తై ;	అతిఃస్తు = దాహమోవెట్టాల్
నలిశేతిఱ = భయప్పడుఱుమిలై ;	గావ్యేత్ = (xగాతీభక్త పానత్రివారో)
	తణిస్తువిదుమ్

[యోదీయానిత్యాది.] అతిక్షుద్రనాన ఒగుమనుష్యక
 సవోక్తృప్తనాన ఒగునై స్తోత్రముగ్గళింపుకువతు లజ్జాభయగ్గళింపు
 ఆస్పదమాక లోకిత్తిల్ కాణప్పడాన్దతు. అత్తియున్, దేవర్
 కళుక్కు శేషమాన పురోడాశత్తై నాయ్ సృశికత్తార్ అస్తపురో
 డాశమ్ గుప్పమాకితాప్పోలే, ఉత్తమపుగువర్కిశైనిచజనమ్ స్తోత్ర
 ముఖత్తాలే వాయ్ కొణ్ణు సృశికత్తార్ అన్ద ఉత్తమపుగువర్కింకు
 క్కెడు శివిశైయక్కూడుమన్దో ? ఆనపిన్దు, అతిక్షుద్రరాన సేర్
 సవోక్తృప్తయైనానపిరాట్టియై లజ్జాభయగ్గళిని క్కే స్తుశింపుకు
 న్దు ఇనినాల్ అప్పిగాట్టిక్కు పొల్లాబువిళైకి నినైత్తువిట్టికే! ఇతు
 ఉమక్కుత్తికుమో ? తకాతు నాణుమ్ ; ఆకైయూల్ ఇనియావతు
 లజ్జాభయగ్గళై మేత్కొణ్ణు స్తోత్రత్తిల్ సన్దున్ పిత్కాలిత్తీగాకిల్
 ఇరణ్ణుతలైయమ్ నిరవద్యనూకుమ్ ఎత్తు - ఆత్తవ్వానై నోక్కే శిలర్
 శొల్లనతాకక్కొణ్ణు ఇన్దశ్లోకమ్ ప్రసృతమాకిఱతు. నాక లజ్జెప్పడ
 వుమ్ భయప్పడవుమ్ కారణమిలై; ఎన్నుడైయస్తోత్రత్తార్ పిరాట్టిక్కు
 అవద్యలేశము ముగ్డాకాశెన్దు సదృష్టాస్తమాక ఆరుళిచ్చెయ్ కితార్.
 నాక అతిక్షుద్రనాయ్ దుప్పబుద్ధియై యుడైయనాయ్ ఈరనెళ్లు
 ఇల్లాతవనాయ్, “ కళ్యత్తే నానుమ్ తొణ్ణాయ్ తొణ్ణుక్కే కోలమ్
 పూణ్ణు ” ఎన్దపడి కపటమాకివాకిలుమ్ శిలకై జ్జుర్య వేషగ్గళై
 పూణలాలామే-అప్పడిప్పట్ట చేష్టిశముమిల్లాతవనాయ్ ఇవ్వకై కళాలే
 అత్యన్తగహణీయనా యిరున్దేనాకిలుమ్, పిరాట్టి! ఉన్నుడైయ తిరు

కల్పల్యాణగుణ్యై నిధానాకాశపుష్పం నిలంజనాకాశపుష్పం సుతిక్క-
 ఇభిన్దువిభేకః ; ఇప్పటి సవాత్కనా అనాకాశానియ అడియే
 ఉన్నట్లే యీకీర్తియై పుష్పం ఇభిన్దువిభిన్దునశవాత్ అన్తకీర్తిక్కు ఏతా
 కిలుమ్ అవద్యమ్ విభిన్దుమేయెన్దు పార్శ్వితాయో? బిరు అవద్య
 ముమ్ విలైయాతు. ఇతు ఎప్పటిపాలవెన్నిత్ ; నాయ్ ఎప్పతు పర
 మనికృష్టమన తోరుజన్దు ; అతు తత్ విడాయన్ మికుతియునాత్
 గజ్జాతీర్థకత్తై పురుకుకిన్దుతు ; అప్పటి పరుకుమ్పొతు “ఐయో !
 పరమపుణ్యతీర్థకత్తై నామస్పృశిక్కలామా?” ఎన్దు అతు అజ్ఞానతు
 మిత్తై, మెక్కుప్పడువతుమిత్తై ; అన్దనాయున్దైయ విడాయో తీర్న్దు
 విడుకితు. అన్దియుమ్, అన్దతీర్థకముమ్ శునకస్పృశితాల్ శేషవతు
 మిత్తైయన్దో? అతుపాలవామెన్దితార్.

ఇతనాల్ పిరాట్టియిక్ గుణగణ్యత్ గజ్జాప్రనాహమ్పొల్
 అమరిమేయమాయుమ్ స్వతిశ్శుద్ధమాయుముళ్ళవై ఎప్పతు విశజ్ఞువ
 తుడక్ ఆత్మవానుడైయ ఎత్తెకడన్ద నైచ్చానుసన్ధాన పరమకాష్టై
 యుమ్ నన్దువిశజ్ఞుమ్. ఇన్ద శ్లోకాధకమ్ శ్రీవైకుంఠస్తనత్తిలుమ్ “జాన
 న్నపీహకిలమా మనశత్రవిష్టః విష్ణోఃపదప్రణమసిగిర మాద్రియే
 హమ్ । నశ్వానలీఢనుపితీర్థ మతీర్థమాహుః నోదన్యతాపిచ
 శునాకిల లజ్జివ్యమ్ ॥” ఎన్దిత శ్లోక త్రిత్ సన్ద్రాహేణ అరుళిచ్చెయ్య
 పుట్టుళ్ళమై కాణ్.

[లిహన్] పిరాట్టియిక్ కీర్తియై గజ్జయాకపుష్ప తమ్మై శునక
 నాకపుష్ప అనుసన్ద తమ్మెక్కుచ్చే “లిహన్” ఎన్దితార్. లిహ
 ధాతువుక్కు నక్కుతల్ ఎన్దు పారుళాయనుమ్, ఇజ్ఞు, వాచానణ్
 నత్తిలేనోక్కు.

అశ్వత్థం శుద్రః - క్రోధీయాన్. అప్రహేయః 'జహా -
చేష్టాయామ్' ఎన్నిట భాతునశియాః ప్రియన్ జహాశబ్దమ్ చేష్టాయా
చియామ్, ఇట్లు కైజ్కర్వైత్తో చ్చిల్లుకొనును. అన్తే. "ఇచ్ఛా
కాఞ్తూ స్పృహహః తృప్త్యాఞ్చ" చ్చానునోగదః" ఎన్త వాను
లిక్తానునానన త్రికాపశి జహాశబ్దన్ ఇచ్ఛానాచియుమాకైయాతే
'అపహః' ఎన్చతత్తు శుచియల్లాతనకెన్తమ్ పానుశామ్ ... (గీ)

శ్లో॥ ఐశ్వర్యం మహదేవనాల్పమశవా దృశ్యేషః పు సాంహి యత్
తల్లత్కృత్యస్యముదీక్షానా త్తన యాన్యాన్త్రాణాం నతః తే ।
తేనై తేన సవిస్మయేనుహిః జగన్మానోపి నారాయణః
ధన్యం మన్యత ఈక్షణాత్తన యతః స్వాత్మానమాత్మేశ్వరః॥౬॥

పదపురై.

(హే దేవి! —) = నారాయణ పిరాట్టి!
పుంసామ్ = మనుష్యులకు
సావకత్రమ్ = (ఇవ్వులకమ్ మేలులకమ్
ముతలియ) ఎల్లావిడబ్బలిం
ముడ్డాకక్కడెలతన
యత్ ఐశ్వర్యమ్ = యాతొన విధవమాఃతు
మహదేవనా = పెరితాకవో
అధవా అల్పమ్ = అల్లతు స్వల్పమాకవో
దృశ్యేత = కాణప్పడుమో,
తత్ = అన్తవిధవమానత
అత్యై తవ = అత్మీయాకియఉన్నడైయ
యతిః సముదీక్షితాత్ = యాతొనకటా
క్షవిశేషత్రాత
పతః తే = విలైకిన్తతో,
తేనై తేన = అన్తెన్త కటాక్షత్రిశాల్
క్షటాక్షవిషయత్తేత ప్రియదేవి

స విస్మయేనుహి = అశ్వర్యపుడమాట్టోమః
యతః = పన్జాల్;
జగన్మానోపి = ఉలకజ్జప్పెల్లామ్ లెన్తన
నారాయణమ్
అత్మేశ్వరః = తనమ్మమ్ తానే ఈశ నాయా
ముళ్ళ
నారాయణోపి = మమ్మారాయణమ్
కూడ
తవ = ఉన్నడైయ
ఈక్షణాత్ = కటాక్షమ్ వెలువతనాల్
స్వాత్మానమ్ = తనై
ధన్యమ్ = కృతార్థకాక
మన్యతే = నిన్తెక్కితానితే.

అన్తేయాల్ అశ్వర్యపుడ
కూరిగిన్తెయ్యెన్తే

[విన్నయేమహీ] విన్నయిలు కృష్ణునిరమ్ బహుచనయావహే
 “నాన్వితాః సై” ఎన్వతు - అన్వయ వివ్యాప్తిస్వరూప ద్వియాక
 ప్రమాణే, విక్రమస్థునివిగ్రహాన్వయావహమామ. ... (౬)

శ్రీ విన్నయం యదితేషుభం యదిదం కృష్ణులారాభ్యుదయో,
 గావం యన్మహా మజ్జం కమప యన్మోకే నులభ్యత్యుతే,
 తిత్సనకం లోకధీనమన యదితే త్త్యభేదేనవా
 యద్వాక్రీమదితేద్మితేన వచనా జేపి. ప్రభామిశ్చకే । ౭।

పదవృత్తైః.

హీ జివి=నారాయణరాట్రి!	తిత్సనకమ=అన్త వర్షంకమనుశిలియై
అశేషపురి=నమ ప్రచేతనకోకధిపతిటమ్	యల్లామ్
యత్ విన్నయమ్ యతారు విన్నయమ్	యత్=యాతారు కారణత్వై
(అన్వితే) మున్వితో,	త్వదధీనమే=హే తతైక్మ ఆధీనం
సాన్వర్యలాభ్యయోః ఆవయవ శోభై	తావజ్ఞయిక్మితో,
యదిదం రూపమ్ యాకీటసాన్వర్య	ఆకీట=ఇక్కారణత్రివాలి,
మెన్న, సముదాయశోభయాకీట	(తిత్సనకమ)=అతల్లామ్
లావణ్యమెన్న ఇన్ద్రో=అరు	శ్రీం ఇతి
వమ్ యాతాన్వ ఉశతో,	అభేదేనవా
లోకే=లోకైర్	[ప్రకీ ఎన్న మిల్లారేయో]
యచ్చహి మజ్జశేమ్=మజ్జకరమెన్వ శేర్	యద్వా=అల్లతు
పెన్ద్రుతు యాతాన్వ ఉజ్జో,	శ్రీమత్ ఇతి
యత్ కిమపి యాతాన్వ స్వల్లతు	ఈదృశేన న-నా
సతో ఇత్యుచ్చతే ఎన్వ శోభప్రదు	ప్రభావ=ప్రసిద్ధియై
కితో,	అన్వ తే=అదేకీష్టతు.

[విన్నయం యదిత్యాది.] ఉలక త్రిల్ అన్వోవస్తుక్కుళో మేన్దై
 పెన్ద్రురుప్పతుమ్ అశుపెన్ద్రురుప్పతుమ్ నన్దై పెన్ద్రురుప్పతు
 మెల్లామ్ లక్ష్మీనమ్బున నిబన్దనమెన్దెతార్. విన్నయమావతు - ‘ఈశ్వ

రస్యధామః పంచాయ, ఒన్మన్మ క్షణవనాయితైః, ఇష్టడిష్టప్త
 విశ్వరూపైః క్షుద్రపిపిలికావృత్తి బ్రహ్మవర్చస్తమాక అనైవరిడ
 త్రిలుప్తశ్శబ్దః, శ్రీదైత్యమ్మక్కు మేఘబ్జిత సుక్షైః, మక్షైః
 క్కు మేఘబ్జిత సుభుకః - పద్మస్తవ ఓన్మన్మ మేఘబ్జిత డయిర్
 క్క డన్మస్తాయాచే ఒప్యేకు ఆత్మాన్మమ్మమ్ ఒన్మోరువక్తైయాన
 విశ్వరూపస్తవై, [వాన్వర్యలావణ్యయోః] శిలవస్తుక్కుల్ అవయవ
 న్నోటుమ్ అత్తుకువక్తాయురుక్కుమ్ ; అజ్ఞనన్తయే శిలవస్తుక్కుల్
 ప్రత్యేకావయవశోభైయన్త్రోద్రుద్దాయమ్ అవయవసముజాయత్తిలే
 ఒరు విలక్షణమాన శోభైయన్త్రాయురుక్కుమ్. ఆక ఇష్టడిశిల
 వస్తుక్కుల్ శాస్త్ర్యశాలికళాయమ్ శిలవస్తుక్కుల్ లావణ్యశాలికళా
 యుమింపుతుమ్. [యచ్చహిమజ్జశమ్] మజ్జశ్, పుష్పమ్, దీపమ్
 ముతలియ శిలవస్తుక్కుల్ మజ్జశకంజ్జశాక ప్రసిద్ధిపెన్త్రోరుక్కుమ్ ;
 ఇత్తుపుమ్. [యత్తిమపి సదిత్యుచ్యతే] అత్తికియ వస్తుక్కుళాయమ్
 మజ్జశవస్తుక్కుళాయమ్ ఇల్లాతోన్త్రీద్రాలుమ్ శిలవస్తుక్కుల్ ‘నల్ల
 వారుళకల్’ ఎన్తు శోల్లప్పణానిన్మమ్ ; తిరుమణ్కళర్ ముతల
 నవై. ఆకివిష్టడి అన్మోవస్తుక్కుల్ శీర్ మైపెన్త్రోరుప్పతెల్లామ్ లక్ష్మీ
 సన్మన్మ నిబన్తనమానవిడియాల్ తాక శిలవస్తుక్కుల్ నాన్మొల్లక్ష్మీనాచ
 కశబ్దతాలుమ్, శిలవస్తుక్కుల్ లక్ష్మీ విశిష్టవాచకశబ్దతాలుమ్ వ్యవ
 హరిక్కుప్పడుకిన్తన. తిరువిళక్కు, తిరుమాళ్ళికై, తిరుమలై, తిరుమేని
 ముతలియ వ్యవహరజ్జల్ “శ్రీరిత్యభేదేన ప్రధామశ్చ తే” ఎన్బత
 ట్టు ఉదాహరణమాకపుమ్ ; శ్రీమదనన్తసరన్, శ్రీమద్వనాద్రి,
 ఇత్యాదివ్యవహరజ్జల్ “శ్రీమదితీద్రోనేనవచనా ప్రధామశ్చ తే”
 ఎన్బతిన్మ ఉదాహరణమాకపుమ్ కొళ్ళత్తకుమ్. “లాకిక సకలచేత
 నగత - విశ్వరూపాన్వర్య లావణ్యమజ్జశనదాది శబ్దవాచ్యానాం

శ్రీశబ్దాన శ్రీమచ్ఛబ్దానవా నాచ్ఛబ్దాన త్వత్కాంతాయ త్వత్కాంతాయ బద్ధ
మితి సమ్మతాః. " స్వ సంస్కృతవాక్యాభ్యాం వాక్యమే త్య
అనుసరేయమ్. ...

హే దేవ! స్వస్మహిమానుసభిరక హిరణా వాచ త్వయా హ్వాయా శే
యద్యప్యేచమతాపి నై న యునయోగ్యసంజ్ఞతా హ్వాయా శే ।
యన్నాప్యేవ తదజ్ఞతామసుగుణాం సనకజ్ఞతాయా విదుః
వ్యోమామృతజమిదన్తయా కిల వినక ప్రాప్తేయమిత్యుచ్యతే ॥౮

పదవురై.

హే దేవ! = వారాయ పిరాట్టి!	నా స్త్రీః = (కాళిక త్రిల) ఆహ్వాని
స్వస్మహిమానుసభిరక = అనుసరించుచున్నవారెవరైతే	కడైయాత్,
అత్యయానతు	తదజ్ఞతామ్ = అన్త అగద్యస్తునై అజ్ఞిస్తు
హిరణాపి = ఎమ్మెరుమా నాలుమ్	కొళ్ళమలిరుప్పై
యద్యపి నజ్ఞాయ తే = అజ్ఞయప్పడుకొంటిరై;	సనకజ్ఞ తాయాః = సనకజ్ఞ త్వత్తుక్కు
త్వయాపి = అన్నా లుమ్	అనుగుణామ్ = ఒత్తతాక
నజ్ఞాయ తే = అజ్ఞయప్పడుకొంటిరై;	వియః = (వివేకిక) అజ్ఞికిన్దార్కళ;
ఏమమథాపి = ఇప్పుడి ఒరువరాలు మఱియ	వ్యోమామృతజమ్ = అకాశత్రామరయై
పుడాలిరున్దహితం	ఇదన్తయా } ఉళ్ళతాక ఇతు అకాశ
యునయోః = ఉగ్గళిరువర్క పుడైయ	విదన్ } త్రామర పూ ఎన్దు
సనకజ్ఞ తా = సర్వజ్ఞ త్వవీరుదానతు	అజ్ఞికిన్దార్క
నై వ హీయ తే = నాప్రప్రపడుకొంటేయిరై;	'అయం భావః' 'ఇన్ద్రా ప్రైత్వక్రా
[ఏనెన్ద్రాల్];	ఇతి ఉచ్యతే } రక' ఎన్దు (ఉలక
యత్ = యాలోరువన్తువానతు	కిల } త్రారాల్) కొల్లిప్ప
	డుకొనన్దా.

[దేవిత్వస్మహిమేత్యాది.] "యస్యాస్తే మహిమానమాత్మన
ఇవ త్వద్వల్లభోపి ప్రభునాకలమూతుమియత్తయా నిరివిధం నిత్యా

నుకూల, స్వతః ” ఎన్ను చతుశ్లోకీయిల్ పాదద్వయత్తాలే ఆశవ
ద్వార్ ఆరుభిచ్చెయితి అధఃమ ఇజ్జు క్రధమపాదత్తిల్ సజ్జహితమ్.

పిరాట్టి! ఊ వైభవమానతు ఉన్నా లమ్ ఉన్ను డైయభర్తా
వాన ఎమ్మెగుమానాలుమ్ ఇవ్వళివెన్లు పరిచ్చేదిత్తు అటియ వ్వు
కిఱతలై ఆనాల్ ఇతుకొణ్ణు ఉజ్జుచుడైయ సవజ్జత్వత్తుక్కు కొత్తై
శొల్లముడియాతు. సవపదాధఃత్తుక్కుళ్ళే ఉన్ను డైయమహిమా
వధియుమ్ శేర్దిగుక్కు, అతనై సిగ్గళ్ళో అటియవిల్లయెన్ద్రాల్ పవ
పదాధఃత్తిల్ ఏకిదేశతై అటియవిల్లయెన్దు ఏఱ్ఱుడుకిఱడియాల్
సవజ్జత్వత్తుక్కు ఏక భజ్జమ్వారాతెన్నిల్ ;

ఉలకత్తిల్ ఉళ్ళి పదాధఃజ్జిల్ ఒన్టై అటియాఱొమ్మీన్ద్రాల్
అతు సవజ్జత్వభజ్జకమాకుమీయన్తి అడియోడు ఇల్లాత పదాధః
జ్జిలై అటియాఱొమ్మీనతు సవజ్జత్వ భజ్జకమాకాతు ఇల్లాతవన్దు
క్కులై ఇల్లాతవైయాకవె అటిన్దుకొళ్ళతు సవజ్జత్వత్తుక్కు వ్పొరు
న్దియతేయామ్. ఇల్లాత వన్దుక్కులైయుమ్ తెన్దుకొణ్ణాల్ తాక సవ
జ్జత్వమ్ సజ్జతమాకుమెన్దు కొళ్ళార్ అటివిలికిలేయావర్. ముడి
మకిన్, ముయత్కొమ్ము, కానల్ సిర్, ఆకాశమల్ర్ ఇవై పోన్దు
ఇల్లాతవన్దుక్కులై ఒరువక ఉళ్ళనవాక నిన్టైత్తుక్కుడు,

“ ఏష వన్ధ్యానుతో యాతి శశశృంగధనుధఃరః !

మరీచికాఽన్భుసి స్నాతః ఖిప్రష్పకృత శేఖరః ॥ ”

ఎన్ను శొన్నాల్, అవక బ్రాహ్మర్కళిల్ అగ్రేసరవాక ఎణ్ణెప్పమవనే
యన్తి, “ ఇవక ఇల్లాతవన్దుక్కులైయుమ్ తెన్దుకొణ్ణిరుప్పతనాల్
విశేషజ్ఞాతా ” ఎన్ను ఒరువ రాలుమ్ పుకమ్మప్పడాన్.

అతుపోల, పిరాట్టి! ఉన్నదైయ మహిమైక్కు అవధియె
 న్నతు ఉలకత్తిల్ సత్తాకక్కాణప్పడుకిన్త ఘటపటాదికలై పోల్
 వస్తుతః ఉళ్ళతానాల్ అతనై నీజ్గల్ అఱియాతతు ఉజ్గళుక్కు
 సవజ్జత్వభజ్జకమానుమ్. వాస్తవత్తిల్ ఉన్నుడైయ మహిమైక్కు
 ఎలైయిల్లామైయూల్ 'త్వన్మహిమానధి' ఎన్ఱిఱ పదార్థమ్ శశశ్శ
 జ్గాదికళై పోల్లే అనత్తు. అప్పది అనత్తానపదార్థత్తై నీజ్గల్ శెరిన్దు
 కొళ్ళామైయావతు - ఉళ్ళతాక అఱియామై. ఇతు యాథాత్మ్య
 జ్ఞానపర్యాయమాన అజ్ఞానమేయ్యైయ సవజ్జత్వభజ్జకమాన అజ్ఞా
 నమన్దు; ఇతు అశిక్కుఱుపెఱుమ్, ఇన్ద అజ్ఞాన తైయుమ్ నీజ్గల్
 బాధకమాకక్కొణ్ణ ఇతనై పోక్కిక్కొళ్ళ నినై త్రికళాకల్ -
 [అతావతు - త్వన్మహిమానధి ఉజ్జెన్దు నినై త్రికళాకల్] ఉజ్గళు
 డైయ సవజ్జత్వమ్ కున్దై 'భాన్తళిఖానుశికల్' ఎన్ఱిఱ పట్టమే
 ఫలిక్కుమ్కిడిర్! ఎన్ఱాక్.

ఆక ఇన్ద శ్లోకీత్తుక్కు ప్రథానప్రమేయమ్ - పిరాట్టి ఎలైయి
 ల్లాత మహిమైయుడైయవల్ - ఎన్నును తనై యాయ్త్తు.

సజానాతీత్యజ్ఞః, తస్య జ్ఞః - తదజ్ఞః; తస్య భావః, తామ్,
 తదజ్ఞతామ్. విదూః = 'విద - జ్ఞానే' ఎన్ఱిఱ భాతువికా లట్ప్రథమ
 పురుషబహువచనమ్. ఇన్దక్రియైక్కు - 'అఱికితార్కళి' ఎన్ఱు ఇన్దా
 ధకమాయినమ్, 'పెరియోర్కళికొళ్ళకై' ఎన్ఱు తాత్పర్యా
 ధకమామ్. వోమి, మోమోవా అమోజమ్ - మోమా
 మోజమ్. [ఇదన్తయా.] 'ఇదమో భావః, ఇదన్తా' ఎన్ఱమ్, 'అస్య
 భావః, ఇదన్తా' ఎన్ఱమ్ ఇరణ్ణపడియాక న్నొప్పత్తివణ్ణలామ్. వో
 మామోజత్తై ఇదన్తయా అఱివతావతు - 'ఇదం వోమామోభ

జమ్' - ఇతు ఆకాశతామరై ఎన్టు అతినతామ్. " ఇదమః ప్రత్యక్షగతం సమీపతరవర్తి చైతతో రూపమ్ | అదసన్తు విప్రస్పృష్టం తదితి పరోక్షే విజానీయాత్ " ఎన్నిట శాస్త్రీకారికై ఇట్లు అతీయ త్కృతు. ... .. ౪.

శ్లో॥ లోకే వనస్పతిబృహస్పతి తారతమ్యం
యస్యాః ప్రసాదపరిణామముదాహరన్తి |
సా భారతీ భగవతీ తు యదీయదాసీ
తాం దేవదేవసుహిషీం శ్రియమాశ్రయామః ॥ ౯॥

పదవురై.

లోకే=అకత్తిలో	ఉదాహరన్తి = (జ్ఞానికళ) కొట్టుకొనార్ కళా;
వనస్పతి బృహస్పతి } ఒకానొక మరమ్	భగవతీ=పూజ్యైయన
తారతమ్యమ్ } పోల్ గణనాకర్మి	సా భారతీ=అన్దసరస్వతీయానవళి
అప్పతుమ్, ఒకానొక బృహస్పతి	యదీయదాసీ=యావళిరుపి రాట్టియినది
పోల్ మహావిద్యావాక ప్పిట	యన్ కళుక్కు అదియ
ప్పతుమాన ఏదోత్తాల్ వై	ఎళాయరుక్కితాళో,
యస్యాః = యావళిరు సరస్వతీదేవియ	దేవదేవసుహిషీమ్ = తేవతేవపిరానుడైయ
సుడైయ	దేవియాన
ప్రసాదపరిణామమ్=అనుగ్రహత్రిక్ పరి	తాం శ్రియమ్=అన్దప్పిరాట్టియై
వాకఫలమాక	ఆశ్రమామః=ఆశ్రయిక్కితోమ్.

[లోక ఇత్యాది.] లక్ష్మీకటాశుమ్ పెదోధవర్ కళివక్కల్ వా గ్దేనియానసరస్వతీయుమ్ దాసాను దాసియాకక్కాత్తిరుప్పళెన్నితార్.

“ కవై యాకి కొమ్మాకి క్కాట్టకత్తే నిఱుక్కు, మవై యల్ల నల్లమరుజ్గళి - శవై నమవే, నీట్టవై వాళియానిన్వార్ కుటిప్పటియ, మాట్టాతవళి నన్గరమ్. ” ఎన్ద పడి-మరమెన్టు ఇక్కలామ్బుడి శిలర్

మూఢాత్మాత్మకా యరుషుతుమ్, దేవగురువాన సాక్షాద్బ్రహ్మసృ
తీయి అపరావతారమేష్ట పుకల్లలాంబుః శిలర్ జ్ఞానినామగ్రేన
రిగా యరుషుతుమ్ సరస్వతీకటాహస్తీనుజైయ సద్భావతీదభాన
ప్రయుక్తమాక నికల్తీకిన్త శెస్సతు అనై వరు మఱిన్దవిషయమ్. అప్పడి
ప్పట్ట వైభవముజైయ సరస్వతీయుమ్ లక్ష్మీకటాక్షమ్ పెత్తీనర
కిళిక్ గృహద్వారత్తిలే తునణ్ణ, అనర్ కళుక్కు ఏవర్ తొత్తిల్
శెయ్యుమ్ పరిచాళికైయా యరుషుతాల్, అతిత్తేన్ద్ర పెరుమై
వాయ్ద పిరాట్టియై శరణమ్ పుకువ్రామెన్దితార్.

శ్రీ ఇగ్లామ్ శ్లోక క్తిల్ “యుక్తాం భావయ భారతీమ్”
ఎత్తు - పిరాట్టిపక్కల్ వాక్సమృద్ధియై ప్రాథిత్ర ఆత్మీవానైనోక్కి
చ్చిల్, “వాక్సమృద్ధియై పిరాట్టిపక్కల్ ప్రాథిత్రపృతాల్ ఎన్న
పయక్? సరస్వతీదేవియన్ద్రో అతనై అలిక్కివల్లల్; ఆవపిన్బు అన్ద
సరస్వతీయైక్కుఱిత్తు స్తోత్రమపణ్ణవతే తకుతి” ఎత్తు శొల్ల; అనర్
కళుక్కు మఱిప్పాక అరుళిచ్చెయ్తత తు ఇన్ద శ్లోకిమ్ ఎన్నలామ్.
సిగ్గళ్ వాగ్దేవజైయెత్తు కొగ్లామకిఱ అన్ద సరస్వతీయుమ్ తదీయ
దాసియానపిన్బు, నాక్ అన్ద పిరాట్టియైవిట్టు సరస్వతీయై పుత్తీయ
తల్ తకుతియల్ల వెన్దు నూచిప్పిత్తపడి:

వనస్య పతిః - వనస్పతిః; “పాన్కర్రభృతీనిద సుజ్ఞా
యామ్” ఇతి పాణినిసూత్రేణ సుట్. బృహతాం పతిః - బృహ
స్పతిః; “తద్బృహతోః కంపణ్యోశ్చోర్దేవతయోస్సుట్ తి
పశ్చ” ఎన్నుమ్ వాతీకత్తాల్ సుట్ప్రత్యయముమ్ తకారణోప
ముమ్. వనస్పతిశ్చ బృహస్పతిశ్చ తయోస్తాతమ్యమ్ - భేదః.
[ప్రసాద పరిణామమ్.] “ప్రసాదస్య న్యూనాధికపరిపాకిం వ్యవహ
రన్తి” ఎన్టార్ సంస్కృత వ్యాఖ్యాతా. “పరిణామో వికారో

ద్వేసమే విక్రమివిక్రయే” ఎన్న అమరకోశ త్తిక్ పడి, పరిణామమావతు వికారమ్ ; వికాగో నామ ప్రకృతేరిన్యథాభావః. అన్ద అన్యథా భావమ్ ఉపచయావస్థాపత్తి రూపమాకన్యమ్ అపచయావస్థాపత్తి రూపమాకన్యమ్ ద్వివిధమాక ఇరుక్కుక్కుడియతాకై యాల్, ప్రసా దత్తిక్ అపచయావస్థాపత్తిరూపమాన వికారమ్ వసస్పతిత్వత్తుక్కు హేతువెన్దుమ్, ఉపచయావస్థాపత్తిరూపమాన వికారమ్ బృహస్పతి స్వత్తుక్కు హేతువెన్దుమ్ తాత్పర్యమ్ కొశ్చక్కుడవతామ్.

ఆకవిష్పడి ‘ప్రసాదస్య పరిణామః’ ఎన్న తత్పురుషసమా సమ్ కొశ్చజిక్కుట్టిలుమ్, “ప్రసాదమెన్న, అతిమైయ ప్రణా నమ్] అన్యథాభావమెన్న - ఇవైయాక ” ఎన్న ద్విన్ద్రస్వసమాసమ్ కొశ్చవతు శిఱక్కుమెన్న శిలబిరూపకిర్ కగుతువర్ ; అప్పోతు, “ప్రసాదచ్చ పరిణామశ్చ తయోస్సమాహారః - ప్రసాదపరిణామమ్; తత్ ” ఎన్న విగ్రహనూకక్కుడవతు. “సహోద్వన్దో విభాషయై కవద్భవతి” ఎన్న పరిభాషైయాల్ ఏకవచనముమ్, “ససపునకమ్” ఎన్న సూత్రత్తాల్ నపునకత్వముమ్ ఉణర్కి. ఇన్ద ప్యత్పత్తియాల్, బృహస్పతిత్వమ్ అనుగ్రహ ఫలమెన్దుమ్, వసస్పతిత్వమ్ తదన్యథా భావ ఫలమెన్దుమ్ స్వరసమాకన్దోత్త్రుయామ్. ఇన్ద ప్యత్పత్తియిల్ యథాసంఖ్యాన్వయమ్ తట్టినాలుమ్, “ఏ కా నేకస్వరూపాయ స్థూల సూక్ష్మత్వనే నమః” (శ్రీ విష్ణుపురాణమ్.) “త్యాజ్యోపాదేయ జ్గల్ సుఖదుఃఖజ్గల్” (ఆచార్యహృదయమ్.) ఇత్యాది ప్రయోగ సహస్రమున్దాకైయాల్ ఇతు దోషమాకమాట్టాతు. ఇని, ‘ప్రసాద తత్పరిణామముదాహరన్తి’ ఎన్న మూలమిల్లామైయాల్ తత్పురుషనై యొత్తిత్తు ద్విన్ద్రస్వసమాసమ్కొశ్చతు ఎప్పడి ప్రయోజనస్పదుమెన్దు శిలర్ శక్కిక్కు ఇడమున్దు ; ఆకిలుమ్, ‘ప్రసాదక్చ పరిణామశ్చ’

ఎన్ను మోబ్బుకు తిత్పరిణామమెన్ను మిడమ్ ఆత్మేవతః ప్రాప్తమాక
క్కుత్తైయిత్తై యెన్నర్కళి. ఇప్పుడి ద్వన్వసమాసమ్ ఇతి సమ్మా
దిక్కుప్పడుకిఱ అధమ్ తత్పురుషసమాసత్తాలేయే నిగణితిమావ
తాల్ ఇతు నృథాప్రయాస మెన్నాగముణ్ణు

ఇజ్జనన్తి యమ్, “బృహస్పతేస్తారతమ్యమ్-బృహస్పతి తార
తమ్యమ్ ; వసస్పతేః బృహస్పతితారతమ్యమ్ - వసస్పతి బృహస్పతి
తారతమ్యమ్ ; తత్” ఎన్తు పుత్రత్పత్తియాయ్, వసస్పత్యపేక్షయా
బృహస్పతిపక్కలుళ్ళ విశేషత్తై సరస్వతియిన్ అనుగ్రహత్తినుడైయ
పరిణామమాక చ్చొప్పికితార్క శ్చైన్తు తాత్పర్యమ్ కొళ్ళుతలుమ్ నన్తు.
గ్లో॥ పుత్రత్పత్తివిషయ ఏవం ప్రకారభేదా భవన్తి మతిభేదాత్ ।
బౌచి త్యాధ్యవసా యేసహృదయహృదయంప్రమాణతామయతామ్॥

“ప్రసాదపరిణామఫలమ్” ఎన్న వేణ్ణుమిడత్తు “ప్రసాదపరిణా
మమ్” ఎన్తు ఉపచారాత్ ; “సంసారసిద్ధితరిణం భగవత్ప్రసాదః”
ఎన్నునూపోలే. కార్యే కారణోపచారముమ్, కారణే కార్యోప
చారముమ్ శాస్త్రసిద్ధమితే.

[యదీయాదాసీ.] “యత్పరిచారికా భవతి” ఎన్తుగై త
సంస్కృతవ్యాఖ్యాతాపుక్కు, “యస్యాః ఇయం - యదీయా,
యదీయాచసా దాసీచ యదీయాదాసీ.” ఎన్తు విగ్రహమ్ అభి
ప్రేతమ్ ఇతు అస్వరసమ్. ‘యస్యాః ఇమే - యదీయాః, యదీ
యానాం దాసీ - యదీయాదాసీ’ ఎన్తాకక్కడనతు. ఇన్త పుత్రత్పత్తి
యాల్, సరస్వతియానవల్ పిరాట్టియిన్ అశ్రియవర్కకకుక్కు అశ్రియ
వల్ ఎన్ను మధమ్ విశిష్టుమ్.

ఇదమత్రావధేయమ్. “సా భారతీ భగవతీతు యదీయా
దాసీ” ఎన్తు ఇవరరుళిచ్చెయ్తిరుప్పత్తై నామ్ ఎతుకొణ్ణు విశ్వసిక్క

ముడియుమ్? ఎన్ను శిలర్ కు విడికితై విశేయకూడుమ్? లోకదృష్టియాన్ ఇతు తణియలామ్. లక్ష్మీదాసర్ కణాన ధనికర్ కళుమ్, సరస్వతీమూర్తికణాన పద్మశర్కరళుమ్ పరస్పరమ్ ఉలకత్తిర్ పరిమాలుమ్ నిలైమై ఎప్పడిప్పట్టశెన్దు ఆరాన్గోమ్; ధనికర్ కళుక్కు విద్యాసమాధనరుచియుమ్, విద్యానళుక్కు ధనసమ్పాదనరుచియుమ్ ఉద్దానతాక వైత్తుక్కుళ్ వామ్. ఇప్పడి పరస్పర సాపేక్షతై ఉద్దానాలుమ్, విద్యానళో ధనికరుడైయ గృహద్వారత్తిలే పోయ్ నిల్కలాకిన్ద తేయన్ది, ధనికర్ స్వకార్యాళమాకవుమ్ విద్యానళుడైయ గృహద్వారత్తిర్ శెన్దు శేరార్. ధనాభిలాషైయుళ్ళ విద్యాన్ ధనికగృహద్వారత్తిలేశెన్దు “తన్దై తిన్ద తేనన్యః కృపణమశరణో దశకయన్ దన్తపక్షిః” ఎన్దపడి పల్పన్నిరణుమ్ కాట్టి నిల్క వేణ్ణుకిన్దాపోలే. విద్యాభిలాషైయుళ్ళ ధనికన్ స్వసమాహితసిద్ధ్యథకమాక విద్యద్వహద్వారత్తిలే పోయ్ త్తునళవేణున తిత్తెయన్దో. తనక్కు జ్ఞానోపదేశమ్ శెయ్య త్తన్నుడైయ గృహత్తుక్కే విద్యానై వరవత్తైప్పతుమ్, తాన్ సింహాసనత్తిలే వీర్ శ్రిగున్దు విద్యానై త్తనైయలే ఇరుత్తి విషయమ్ కేట్టుతుమన్దో లక్ష్మీదాసర్ కళిన్ శెయలాక ఉలకత్తిర్ కాణప్పడాన్దతు. ఆకి ఇతు కొణ్ణు “సా భారతీ భగవతీతు యదీయదాసీ” ఎన్నుమిడతై విశ్వ సిక్కులామెన్దు మాడమాళ్ళికైయాచ్చాన్ ఒరు చమత్కారమాక చ్చొల్లి పోగువర్.

[దేవదేవమహిషీమ్] దేవానామపి దేవః, తస్య మహిషీ, తామ్. “కృతాభిషేకా మహిషీ” ఇత్యమరః, “మహిషీ సృపయోసితి” ఇతి హేనుచంద్రః. ... (౯)

శ్లో॥ యస్యాః కటాక్షమృదువీక్షణదీక్షణేన

నద్య స్సముల్లసితపల్లవముల్లలాసః ।

విశ్వం విపర్యయసముత్థవిపర్యయం ప్రాక్

తాం దేవదేవమహిషీం శ్రీయమాశ్రయామః ॥

౧౧ ॥

పదప్రకృతి.

ప్రాక్ = మున్నే ప్రళయకాలత్తిల్
విపర్యయ సముత్థం } అక్షిప్త కటాక్షమ్
విపర్యయమ్ } వెణామయానే
వాటవడైనిగద

విశ్వమ్ = జగత్తానమ్

యస్యాః = యావళిగు పిరాట్టియిగుడయ

కటాక్షమృదు } “కడెక్కజ్జాలే మెల్ల

వీక్షణదీక్షణేన } వొక్క వేణు” మెన్ది

సజ్జల్పత్తాలే

సద్యః = అన్తసజ్జల్పముజ్జాన త్కణత్తి
శయే

సముల్లసితపల్లవం } తొట్టుప్డుబిట్టు క్కిళ
ఉల్లలాస } ర్వు విశ్శిల్లొ;

దేవదేవ మహిషీమ్ = తేవ తేవ పిరానుడైయ
దివ్యమహిషీయాన

తాం శ్రీయమ్ = అన్త పిరాట్టియై

ఆశ్రయామః = అడివణికిచోమ్.

[యస్యా ఇత్యాది.] ప్రళయకాలత్తిల్ నకలాత్మవగళముమ్ కరిణకళేబరవిధురమాయ్ ఇటకొడిన్ద పటనైపోలే ఒరుప్రవృత్తిక్కుమ్ యోగ్యమన్దియే తువణ్ణు అనత్కల్పమాయ్ క్కిడక్కైయిల్ “ఇవ్వాత్మవగళమడైయ ప్రవృత్తిక్షమమాక వేణుమ్” ఎన్దు తిరువుళ్ళమ్మల్లొనిన్ద యావళిగు పిరాట్టి అవ్వాత్మవగళైవోక్కిక్కుళిర కటాక్షిక్కు ముయన్ద వళవిల్ తానే అనైత్తుమ్ తువట్టిన్ది త్తిళిరున్ముళిరుమాయ్ వ్వుశుకువశుకెన్దు విశ్శియోగ్గుమో, అన్దప్పిరాట్టియై చ్చురణమడైకిన్తేనన్దితార్. అతుపోలే అనత్కల్పనాయ్ క్కిడక్కిట అడియేనైయుమ్ కుళిరనోక్కి సన్దోస్థియిలే అన్వయిప్పిక్కు వేణుమెన్నుమ్ ప్రాథక్యనై ఇతిల్ ఉప్పుణై.

ప్రళయకాలత్తిల్ పిరాట్టియిక్ కటాక్షత్తాలే విశ్వమ్ సముల్ల సితపల్లనమాకై యావతు - ఇన్దస్తనత్తిల్ ముత్తళ్ళొక త్తిలరుళిచ్చె

యేతపడియున్, “ప్రళయసమయనుష్ఠం స్వం శరీరైక దేశం వరద!
చిదచిదాఖ్యం స్వేచ్ఛయా విస్తృణానః । ఖచితమివ కలాపం చిత్ర
మాతత్య ధూన్య అనుశిఖిని శిఖివ క్రీడసి శ్రీసమక్షమ్.” ఎఱ్ఱ
శ్రీరంగరాజ స్తవ - ఉత్తరశతక త్రిలుమ్, “కాలే శంసతి యోగ్యతాం
చిదచితోన్యోన్యమాలిఙ్గశోః భూతాహజ్జుతి బుద్ధిపఞ్చరణీ
స్వాన్నప్రవృత్తీనియైః । అఙ్గానావరణైస్సహస్రమకరోత్తా భూర్భు
వస్వవత్తః శ్రీరంగేశ్వరదేవి! తే విహృతయే సజ్జల్పమానః
ప్రియః ॥” ఎఱ్ఱ శ్రీగుణరత్నకోశ త్రిలుమ్ భట్టర్ అరుళిచ్చెయేతపడి
యుమ్ - ఇవభుడైయ కణ్ వట్టత్తిలే * కంఠక శేబరైఘణులుతుం
దయమానమనావాన ఎమ్మెరుమానుడైయ కృషియాలే ఆక్కై
పేఱుకై. “విపర్యయసముత్థే”త్యాది విశేషణమ్ - జగదుల్లాసయి
త్వత్వత్తిల్ లక్ష్మీకటాక్షత్తుక్కుళ్ళ నియతాన్వయవ్యతికేశాలి
త్వత్తై నన్దు విళక్కుకిన్దతు కటాక్షభావే ఉల్లాసాభావః ఎన్ఱిఱ
వ్యతిరేకనియమముమ్, కటాక్షేనతి ఉల్లాసః ఎన్ఱిఱ అన్వయనియమ
ముమ్ విళక్కునిన్దతే.

[విపర్యయసముత్థ విపర్యయమ్] విపర్యయమెఱ్ఱాల్ మాఱు
పాడు; ఇతుసాపేక్షశబ్దమూకై యాల్, ఎతినుడైయ విపర్యయమెఱ్ఱు
ఆకాడేత్తై పిఱక్కుమ్. ప్రథమవిపర్యయశబ్దత్తై అపేక్షాశాన్తి -
ప్రథిమపాదత్తాలే; ద్వితీయ విపర్యయశబ్దత్తై అపేక్షాశాన్తి -
ద్వితీయపాదత్తాలే. అతావతు - కటాక్షమృదువీక్షణ దీక్షణత్తుక్కు
వీషరీతమానస్థితియై ప్రథమవిపర్యయశబ్దమ్ శొల్లుమ్; సముల్లసిత
ఎల్లనం యథాతథా ఉల్లాసత్తుక్కు విపరీతమాన స్థితియై ద్వితీయ
విపర్యయశబ్దమ్ శొల్లుమ్. ఏనఱ్ఱు - పిరాట్టియిక్ కటాక్షసజ్జల్ప
మిల్లాతిరున్దకాలత్తిల్ ఉల్లాసమన్ద్రున్ద [వాట్టునుడైనిరున్ద] జగత్తు
ఎన్దతాయ్త్తు. [సముత్థే=సమ్, ఉత్, స్థ]

కటాక్షమృదువీక్షణమావతు - కుశస్పదీయిలే కిడ్డలై మను
త్రాణ్ణోలాకామే నాత్మీకసాత్మీక కటాక్షీకై.

[దీక్షణేన.] ‘కటాక్షీక వేణుమెన్లు సజ్జల్పిత్తమాత్రస్తిల్
జగత్తైయ సముల్లసితపల్లవమాకి ఉల్లసిత్తశ్చెన్ద్రాల్ ముల్లునోక్కు
పెల్లల్లక్కాల్ ఎన్నాకుమో అజ్జియోమ్’ ఎన్దు భానప్పిరాణ్
వార్తై. లక్ష్మీకటాక్ష స్తిక్ సస్సమాభ్యధికవై భవమ్ కూజియనాణు.
‘సముల్లసితపల్లవం యధాతథా’ ఎన్దు క్రియావి శేషణమాక్కా
మన్ ‘సముల్లసితపల్లవంసత్’ ఎన్దు సన్నస్తవిశేషణమాక్కొళ్ళు
శలుమామ్.

ఆక, ఇన్ద శ్లోకత్తాల్ - “ఈషత్త్వత్కరుణానిరీక్షణసుధా
సద్గుణాగ్రత్యతే నష్టం ప్రాకదలాభతి స్త్రిభువనం సమృత్యనన్దో
దయమ్” ఎన్దు చతుర్శ్లోకీ శ్లోక తాత్పర్యమ్ అనుభాషితమాయ్త్తు

“మవాణశ్యావత్తాలే నిశ్చీకమామృడి భువనత్రయవై
యమ్ పరిత్యజిత్తు పయోదధియిలే పిరాట్టి ఎల్లున్దుగుళినపోతు తత్క
టాక్షాభావత్తాలే ‘అనన్నేన’ ఎన్నుమ్మడి నష్టమాన త్రిభువనమ్
పిన్బు ‘క్షీరోదాచ్ఛ్రిసముత్పన్నా శ్రూయతేఽమృతమన్తనే’
‘శ్రేష్ఠుజ్జడలముతీని త్పిఱన్దవవళుమ్’ ఎన్నుమ్మడి * అముతీల్
వసుమ్ పెణ్ణముతాయ్ అవతిరిత్తు ‘దివ్యచూల్యామృరధరా స్నాతా
భూషణభూషితా | పశ్యతాం సవదేవానాం యయా వక్ష్యస్థలం
హరేః’ ఎన్దిఱుడియే స్నాతైయాయ్ మహాహవాననై యాయ్ చిత్ర
మాల్యానులే పైయాయ్కొణ్ణు * తికత్తక్కిన్ద తిరుమార్ పిత్ శేర్న్దు
‘అకలకిల్లేచిత్రైయమ్’ ఎన్దు సంశ్లేషిత్తవనన్దమ్ తన్నుడైయ
కారుణ్యశీతలకటాక్షసుధావపణ్త్తాలే వక్రియవార్క్క, అనన్దమ్

అత్తా లే సత్తై పెత్తొయి సమ్మన్ధమానవడియై ఇల్లొకత్తిలే అరుళి
 చెయ్ కితార్ ' ఎన్ట ఆచ్చాకపిళ్ళై (చతుర్శ్లోకీ) వ్యాఖ్యాన త్రికపడి
 ఇన్ద శ్లోకస్తుక్కుమ్ అతువే కరుత్తాకపుమామ్. ఏవళ్ళు, 'ప్రాక్' ఎన్పు
 త్తెయ్ - దువాసశ్యానత్తాలే జగత్తడైయ నిశ్శీకమానవన్టు ఎన్టు
 పారుళాయ్ త్తు. ఇన్వధమ్ చతుర్శ్లోకీభాష్యకారరాన వేదాన్తజేశిక
 నుక్కుమ్ అభినుతమాయిరుక్కుమ్. ఇన్వధత్తేల్ "త్వయా దేవ!
 పరిత్యక్తం సకలం భవనత్రయమ్ । వినష్టప్రాయమభవత్త్వయే
 దానీం సమేధితమ్ ॥" [వి - పు - ౧ - ౯ - ౧౨౩.] ఎన్ట ఇన్ద్ర
 కృతస్తోత్రచనమ్ అనుసన్ధేయమ్. ... .. (౧౦)

శ్లో॥ యస్యాః కటాక్షవీక్షా -

క్షణలతం లక్ష్మీతా మహేశాన్యుః ।

శ్రీరజ్జరాజమహిషీ

సా మామపి వీక్షతాం లక్ష్మీః ॥

౧౧ ॥

పదపురై.

యస్యాః=యావోరుపిరాట్టియిన్దుడైయ	} కడైక్కణ్ నోక్తత్తిణ్ణు ఒరునాడిప్పాముతాకి లమ్ ఇలక్కాకప్పె బ్రవర్కళో	శ్రీరజ్జరాజమహిషీ=శ్రీరజ్జ నాయ్చ్చియా
కటాక్షవీక్షా		రాకియ
క్షణలతం		సా లక్ష్మీః=ఆన్ద ప్పిరాట్టి
లక్ష్మీతాః.		మామపి=ఆడియై యమ్
మహేశాన్యుః=పెరుమ్ శైల్యమ్ విష్ణయ		వీక్షతామ్=కటాక్షీ త్తగుళొక.
వర్కళాక ఆవర్కళో,		

[యస్యా ఇత్యాది.] యావోరుపిరాట్టియిన్దు కటాక్షవీక్షణ
 త్తిణ్ణు క్షణకాలమ్ సాత్రమాకప్పెబ్రవర్కళో ధన్యరావర్కళో,
 అప్పడిప్పట్ట మహామహిమశాలినియాన పెరియపిరాట్టియార్ అడియై
 నైయుమ్ కటాక్షీ త్తరుళి ధన్యనాక్కవేణుమెన్టు ప్రాధిక్కి అపడి.

“క్షణలక్ష్మమ్” ఎత్తుమ్ పాఠములు; “లక్ష్యం లక్ష్మ్యం శరవ్యం న్యాయే” ఇత్యుచరః. [మహేశాస్మయః.] ఇట్లుచొల్లుకితి మహేశత్వమ్ విహితమాయమ్ ఘృణాయముల్ల ఐశ్వర్యముల్ల; అతువాకిల్ అత్తకైయ విశ్వర్యసిద్ధికాక ఆత్మవాక్ లక్ష్మీకటా త్తై విరుమ్బుకీప్తార్ ఎన్నవేణ్ణివరమ్. కుబేరవిధవత్తినుమ్ విజ్ఞ క్షిడన్ద నిరవధికసమ్మత్తుక్తై తృణనత్కరిత్తు, “పాక నట్టిల్తనై యెట్నై పుట్టుడైయోక్ వాట్టియే” ఎత్తు వాట్త్తుకైక్షిడాన మను విరక్తిపేర్తు ఉచ్చవృత్తియాలే కాలక్షేపమ్ నడత్తికొల్లుపొన్ద ఆత్మవానుక్కు ఇన్దఫల్లనాన విశ్వర్యత్తిల్ కనవిలుమ్ నినై విరుక్కు ప్రసక్తియైయే. ఆపిన్పు ఇట్లుత్తై మహేశశబ్దమ్ స్వరూపను రూపసన్నతృప్తియైయైయవర్కళైయే శొల్లక్కడనతు. అతా కీతితు - కైజ్జగ్యనమ్మత్తు. * మీనమర్ పాయ్కై నాణ్మలర్ కొయ్వాక్ పేత్తైయినోడు శెన్న్జిన్ద * కరాజ్జాళక్కలన్దిన కాన మర్వేత్తై “సతు నాగవరిః శ్రీమాక్” ఎత్తుమ్; రావణభవ నత్తిలే “త్వాంతు ధిక్కులపాంసనమ్” ఎత్తు ధిక్కుతనాయ్ పుక లిడమ్తేసి త్తైయిలే కాలపావమాట్టాలే శ్రీరామవిషయాకా రమ్ పెలువతాక ఆకాశత్తిలే వన్దనిన్ద శ్రీవిభీషణాత్వనై “అన్దరిక్షగతః శ్రీమాక్” ఎత్తుమ్; * కువలయత్తుజ్జగ్గరియమ్ పరియుమిరాచ్చియముమెల్లామ్ తుత్తు * ఖనిత్రపిటకాధరరాయ్ క్కానక మేమికివిరుమ్బిపోన్ద ఇళైయపెరుమాళై “లక్ష్మణో లక్ష్మీ సమ్మన్నః” ఎత్తుమ్ కైజ్జగ్యసమ్మత్తైక్కణికిత్తే. ఇన్దకైజ్జగ్య సమ్మత్తు ఇహలోకత్తిల్ అచాకవతారజ్గళిల్ క్కైక్కు వేణుమానా లుమ్ పరమపదత్తిల్ క్కైక్కువేణుమానాలుమ్ లక్ష్మీకటాత్తై లన్ది క్కైక్కువుతు అరుమ్మె ఎన్నుమిడమ్ “పజ్జయత్తాళి తిరువరు ఘుమ్కొల్లు నికొయిల్ శీయ్త్తు” “పూవళరుమ్ తిరుమకళాలరుల్

పెద్దలు స్పృహను లకిల్ పొలివర్తామే” ఇత్యాది అరుళిచ్చెయల్ కళాలుమ్, “శ్రేయో నహ్యరవిందలోచనమనఃకాన్దాసాదాదృశే సంసృత్యతర నైష్ఠవాధ్వసు నృణాం సమ్భావ్యతే కహిణచితే” ఇత్యాది పూర్వాచార్యసూక్తికళాలుమ్ విశదమ్. పిరాట్టిపక్కల్ కటాక్షమ్ పెతాతే అపనైష్ఠిజన్మిన్వార్ పెటుమ్ పేద్దుక్కు శూన్యణభైయైతే ప్రథమనిదశశకనమాక సమ్మచార్యర్కళి కాట్టిప్పారువతు.

[సా మామసి వీత తాం లక్ష్మీః.] అడియేనె యుమ్ కుళిర క్కటాక్షిత్తసుళి. అద కైజ్జర్యనమ్మత్తై అడియేనుమ్ పెద్దలేనా ఘ్నడి అరుళి పురియవేణుమనై.

ఇప్పుడి పిరాట్టియిక్ కటాక్షుచ్చై ప్రాథికీక్కిఱవిత్తుకొణ్ణు కిల్ పిరాట్టిక్కు ఫలపదానత్తిలే నాత్తొడన్వయముణ్ణెన్టార్కళి. ఇన్ద్ర ప్రాధక్నైయెల్లమ్ - “నీ పుగుషకారిమాయురును సవేశ్వరి నుడైయ న్వాతన్ద్ర్యత్తై త్తలైయెమ్మవొట్టామె అముక్కి క్కార్యమ్ శెయ్విక్కివేణుమ్” ఎన్ద్ర కరుత్తినాలే వ్విక్కిన్ద్రతేరన్ది అవ ళుక్కు. న్వాతన్ద్ర్యణ సలప్రదానశక్తియై క్కిణ్దితైల్లన్ద్రు సన్ది మ్మదాయ సిద్ధాన్తసారిమ్.

ఇంఱుక్కు ఉపాయవిశేషణత్వేన ఉపాయత్వమ్ తోర్బ్రిన్ద్రా కిలుమ్, ఏతద్విశిష్టనాన సవేశ్వరినుక్కు ఉపాయత్వమ్ శొల్లు మళిల్ వివేక్కివేణువతొరు విశేషముణ్ణు; అతే శెన్నిల్, ఉపాయ భూతనాన సవేశ్వరినుడైయ నిర్బుళన్వాతన్ద్ర్యత్తాలే ఉపాయ త్వత్తుక్కు ఏకాన్తమాన విరోధినివర్తనాదికళి అవనుక్కే అసా ధారణజ్ఞశాయిరుక్కుమ్ ఇంఱుక్కు భగవత్పారితన్ద్ర్యమ్ స్వభా నమాయ్ స్త్రీత్వత్తుక్కు ఏకాన్తమాన వాత్సల్యకారుణ్యాదిగుణ జ్ఞళి అసాధారణజ్ఞశాయిరుక్కుమ్. ఇరువర్కుమ్ ఇండ్డుముణ్ణే

జ్యోతిష్టోమాదికల్ స్వగణసాధనమాకా నిఱ్ఱచ్చెయ్ తేయుమ్
 ప్రయాజాదికళాన కర్మవిశేషజ్ఞల్ సహకారిత్వేన సాధనమాకీతా
 పోలవున్, ఇక్తి భగవత్ప్రార్థనాధనమాకా నిఱ్ఱచ్చెయ్ తే
 యుమ్, కర్మజ్ఞానజ్ఞల్ సహకారిత్వేన సాధనమాకీతాపోలవున్
 ఇవశుక్కుమ్ సహకారిత్వేన ఉపాయాన్తభావ ముణ్డానాలోపె
 న్నిల్ ; ఏతేను మొస్తుక్కు సహకారిత్వముణ్డామోతు స్వరూపో
 త్పత్తిముఖేనవాతల్, ఉత్పన్నస్వరూపసంధాన ముఖేనవాతల్, వధి
 తస్వరూపఫలప్రదాన ముఖేనవాతల్ ఉణ్డాక వేణుమ్. ఉపాయభూత
 నాన ఈశ్వరన్ “ ఉపాయోపేయత్వే తదిహ తవ తత్త్వం నతు
 గుణా ” ఎన్ఱు సిద్ధస్వరూపనుమాయ్ ఏకరూపనుమాయ్ అమోఘ
 సజ్జల్పనుమాయరుక్మేయాలే ఉత్పత్త్యాదికళిల్ సహకారి సాపే
 త్తైయిల్లామై ఉణ్డాక తక్కుతు.

ఫలప్రదానహేతువాన జ్ఞానశక్త్యాదికళుక్కు ఉత్పాదికైయా
 కైయాలే తన్ముఖేన సహకారిత్వముణ్డాక కుత్తయెన్ఱెన్ఱిల్ ;
 అప్పోతు “స్వాభావికీ జ్ఞానబలక్రయోచ” ఎన్ఱు శొల్లప్పట్ట గుణజ్ఞభిక్
 స్వాభావికత్వమ్ ఇన్ఱియెయ్యోయుమ్. సాశీల్యాదికళోపాతి తిరోహి
 తమాన గుణజ్ఞలై ప్రకాశిప్పిక్కితాలెన్ఱిల్, జగత్సృష్టి స్థితిసంహ
 రాదికళిలే ఇడైవిదామల్ వినియోగమేకొణ్ణ పోరుకిఱ జ్ఞానశక్త్యాది
 కళుక్కు సాశీల్యాదిగుణోదయ తిరోధాయకమాన స్వాతిన్ఱ్రిన్ఱో
 పాతి ఒరుతిరోధానమిలైయే ; ఉణ్డాకల్ సృష్ట్యాదికళిల్ నడివాతొట్టి
 యవేణుమ్.

సర్విదా అన్వితైయెన్ఱిల్; స్వవిరోధినివృత్తియిల్ “తిత్తిస్వ
 సద్భవంభవేత్ ” ఎన్ఱిరుక్కుక్కుడాశే. స్వాభావికగుణవిశేషజ్ఞలై
 అన్ఱైకైయాలన్ఱో “ ఆశంసేయగ హాన్త్రేష ! ఊప్రం మాప్రసా
 ప్స్యతే పతిః । అన్ఱగాత్తాచ మే శుద్ధః తస్మిన్ఱి బహవ్రాగుణాః॥”

ఎస్తు తస్మక్-అనన్యోపాయత్వము అవకాశక్-గుణవిశేష జ్ఞానమే ఫలసిద్ధికు అపేక్షితమాక అఱుతియిట్టతు. నాఁడు ఉపాయ మాక యాతొగు వస్తువై స్వీకరిక్కితోమ్ - అన్తవస్తువుక్కు ఇవళ్ స్వరూపనిరూపక భూతైయాకై యాలే, అకారత్తిల్ పోలే “యద్యపి సచ్చిత్తః” ఎన్ని గుణసిద్ధిన్యాయత్రాలే అవజనీయమాయ్ అన్వ యమ్ వారాతోవెన్నిల్; స్వరూపనిరూపక జ్ఞేన అవజనీయసమ్మ స్థముణ్ణేయాకిలుమ్, ఉపాయత్వదత్తైయిల్ ఇవల్లైక్లాణ్ణు కొళ్వత్తోరు ప్రయోజనమిల్లామైయాలే స్వరూపనిరూపకజ్ఞాన జ్ఞానానందజ్ఞలో పాతియుమ్ స్వరూపాశ్రయమాన గుణాన్తరజ్ఞలోపాతియుమ్ ఇరుక్కు మిత్తనై.

ఆకైయాలే ఇనళుక్కు పురుషకారత్వమే స్వరూపమెస్తుమ్ తనక్కు ఉపాయత్వమే స్వరూపమెస్తుమ్ భగవచ్ఛాస్త్రత్తిలే ఎమ్మె రుమాన్తానే అగుళిచ్చెయ్ తా;—“మత్ప్రాప్తిం ప్రతి జన్తూనాం సంసారే ఏతతానుభః । లక్ష్మీః పురుషకాంత్యే నిర్దిష్టా పరమర్షి భః ॥ మమాపిచ మతం హ్యేతన్నాన్యథాలక్షణం భవేత్” “అహం మత్ప్రాప్త్యపాయోవై సాక్షుల్లక్ష్మీపతిఃస్వయమ్ । లక్ష్మీః పురుషకారేణ వల్లభప్రాప్తియోగినీ ॥ ఏతస్యాశ్చ విశేషోయం నిగమాన్తేషు శబ్ద్యతే । ఆకీర్ణవైకశిరణాః కేచిద్భాగ్యాధికాఃపునః । మత్పదా మ్భోగుహద్వన్ద్యం ప్రపద్య పితమానసాః । లక్ష్మీం పురుషకారేణ వృత్తివన్తో నిరానన । మత్క్షమాం ప్రాప్యసేనేశ ! ప్రాప్యం ప్రాపక మేన మామ్ । లభ్యా దృతాభాః ప్రాప్స్యంతే మమేవానన్య మానసాః॥” ఇత్యాదికల్ కణ్ణుకొళ్వతు.

ఆకవిత్తాల్ శొల్లిన్ద్రాయ్ నిల్లు - లక్ష్మీవిశిష్టమాయ్ గుణ విశిష్టమాయ్ విగ్రహవిశిష్టమానవస్తు ఉపాయమెన్నుమిడత్తిల్ యా తొరుపడి నాత్పల్యాదిగుణజ్ఞల్ ఉపాయకార్యమాన అనిష్టనివృత్త్యా

దికళుక్తు ఉఱుప్పాస జ్ఞానశక్త్యాదికల్ పోలన్తియే ఆశ్రయణసాక
ర్యమాణిః కార్యాన్తరత్తుక్తు ఉఱుప్పాయిరుక్తుమ్. సింహజళుమ్
గుభాశ్రయత్తుక్కు ఉఱుప్పాయిగుక్కుమ్ ; ఇగ్గుణజ్జలిత్ తా
ఒట్టికాకార్యన్ ఒట్టుక్కిలైయే ; తనిత్తనియే కార్యభేదత్తైయడైత్తా
యిరుక్కుమాపోలే లక్ష్మీసన్బంధముమ్ ఇగ్గుణోక్మేషత్తైప్పణ్ణి కార్యమ్
శేయ్విత్తుక్కుమ్కైయికిఱ పురుషకాగత్వమాణిః కార్యత్తిలే
ఉపయుక్తమాయగుక్తు మెన్దతాయత్తు.

సత్సమ్ప్రదాయ సిద్ధాంతానత్తిలే ఇవ్విచారమ్ విస్తరిమాక
చ్చెయ్తుళోమాకైయాల్ అతుతిన్నిలే తిసవజ్జగ్గణ్ణు తెలివతు.

ఇల్లోకత్తిల్ “శ్రీరంగరాజమహిషి” ఎన్దరుళిచ్చెయ్కైయాలే
ఇన్ద్రశ్రీస్తవమ్ శ్రీరంగనాయచ్చియార్ విషయమెన్దు శిలర్ శొల్లు
వర్కళి. ... ..

ఇన్ద్రస్తోత్రత్తిల్ “దేవి త్వన్మహిమాపథః” ఎన్దుమళవాకి
పుళ్ళు ఎట్టు శ్లోకజ్జరుమ్ - శాదూలవిక్రీడితవృత్తమ్ ; మేలింణ్ణు
శ్లోకమ్ - వనస్తతిలకవృత్తమ్ ; ముడివిల్ శ్లోకమ్ - ఆర్యావృత్తమ్.

శ్లో॥ శ్రీవత్సవిష్ణుమిత్రైః

పరయా కృపయా ప్రసాదితం ప్రథితమ్ ।

శ్రీస్తవమేనం వ్యవృణుతే

దాసః ప్రణవాదిభీః గాన్ధ్యజః ॥

ప్రణామ శ్రీకాశ్చీప్రతివాదిభయజ్జగరి - అణ్ణజ్జరాచార్య

విరచితాయాం తత్త్వాధాచిన్తానుణిసమాఖ్యాయాం

ప శ్చైస్తవ వ్యాఖ్యానము

శ్రీస్తవవ్యాఖ్యానమాప్తమ్.

ಘೋಷವು ಅವಿಚ್ಛಿನ್ನವಾಗಿ ನಡೆಯಿತು. ಈ ಶಬ್ದದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ದಿವಾನರು ತಮ್ಮ ಸರಳವಾದ ವಿನಯಪ್ರದರ್ಶಕವಾದ ಗಂಭೀರವಾದ ಭಾಷಣವನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿ ಪ್ರಾಚೀನವಾದ ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷೆಯಲ್ಲೂ, ಭಾರತೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲೂ ಮತ್ತು ಪಂಡಿತರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿಯೂ ತಮಗೆ ಇರುವ ಅಗಾಧ ಪ್ರೀತಿ ವಿಶ್ವಾಸಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದರು ಅಲ್ಲದೆ ಪಂಡಿತರಿಂದ ಎಷ್ಟೋ ಲೋಕೋಪಕಾರವಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂಬ ಅಂಶವನ್ನೂ ಈಗಿನ ಭಾರತ ಸ್ವತಂತ್ರ ಸರ್ಕಾರವೂ ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರವೂ ಸಹ ಪಂಡಿತರ ಏಳಿಗೆಗೆ ತಕ್ಕ ಏರ್ಪಾಡನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದೂ, ಪಂಡಿತರು ತಮ್ಮಲ್ಲಿರುವ ಅಮೂಲ್ಯವಾದ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಈಗ ಬೋಧಿಸುತ್ತಿರುವುದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಶ್ರೀಮಂತರ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಸಹಾಯದಿಂದ ದೇಶ, ದೇಶಾಂತರ ಭಾಷೆಗಳ ಮೂಲಕ ಎಲ್ಲಿಲ್ಲಾ ಹರಡಬೇಕೆಂದು ಅತ್ಯಂತ ಹೃದಯಂಗಮವಾಗಿ ಉಪನ್ಯಾಸ ಮಾಡಿದರು. ಅವರ ಭಾಷಣವು ಇಂಗ್ಲೀಷಿನಲ್ಲಿ ನಡೆಯಿತು. ಇದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿಯುವಂತೆ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕೆಂದು ದಿವಾನರು ಶ್ರೀಯುತ ಸಿ. ಕೆ. ವೆಂಕಟರಾಮಯ್ಯನವರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದರು. ಕೂಡಲೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ವೆಂಕಟರಾಮಯ್ಯನವರಿದ್ದ ದಿವಾನರ ಭಾಷಣವನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪವೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿಲ್ಲದೆ ಅರ್ಥಗರ್ಭಿತವಾಗಿ ಸ್ವಾರಸ್ಯವಾಗಿ ಲಲಿತವಾಗಿ ತಮ್ಮ ನೈಜವಾದ ಶೈಲಿಯಿಂದ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಪರಿವರ್ತನಮಾಡಿ ತಿಳಿಸಿದರು. ದಿವಾನರ ಭಾಷಣದ ಕನ್ನಡ ಪರಿವರ್ತನವನ್ನು ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಈ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಬೇರೆಕಡೆ ಅಚ್ಚುಮಾಡಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಹೀಗೆ ಸಮ್ಮೇಳನವು ದಿವಾನರ ಭಾಷಣಮೂಲಕ ಪ್ರಾರಂಭವಾದಮೇಲೆ ಸಮ್ಮೇಳನಾಧ್ಯಕ್ಷ ಪದವಿಯನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸಿರುವ ಪ್ರೊಫೆಸರ್ ಬಿ. ವೆಂಕಟೇಶಾಚಾರ್ಯರು ಸುಲಭವಾಗಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿಯುವಂತೆ ದೇಶಭಾಷೆಯಾದ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿಯೇ ಭಾಷಣಮಾಡಿದರು. ಪಂಡಿತವರ್ಗದಿಂದ ಆಗಿರುವ ಲೋಕೋಪಕಾರವನ್ನು ಮತ್ತು ಮುಂದೆ ಆಗಬೇಕಾಗಿರುವ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಸಹ ತಮ್ಮ ಉಪನ್ಯಾಸದಲ್ಲಿ ವಿಶದಪಡಿಸಿದರು. ಪಂಡಿತಮಂಡಲದ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಎಚ್. ರಂಗಾಚಾರ್ಯರೂ ಶ್ರೀಯುತ ಕೆ. ಎಸ್. ಧರಣೇಂದ್ರಯ್ಯನವರೂ ದಿವಾನರವರಿಗೂ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೂ ಮಂತ್ರಿವರ್ಯರಿಗೂ ಸಭ್ಯಮಹಾಶಯರಿಗೂ ಸಮ್ಮೇಳನದ ಪರವಾಗಿ ಸ್ವಾರಸ್ಯವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಧನ್ಯವಾದವನ್ನು ತಿಳಿಸಿದರು. ಸ್ಥಾನಪತಿಗಳೂ ಮಂಡಲದ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ವಿದ್ಯಾಧಿಕಾರಿಗಳೂ ಆದ ಶ್ರೀ ಆರ್. ಕಸ್ತೂರಿ ರಾಜಚಿಟ್ಟಿಯವರು ದಿವಾನರಿಗೆ ಪುಷ್ಪಹಾರವನ್ನು ಸಮರ್ಪಿಸಿದರು.

ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳಾದ ಆರ್ಥ್‌ವಿದ್ವಾನ್ ಪಂಡಿತ ಭೂಷಣ ಆರ್. ಎ. ಕೃಷ್ಣಮಾಚಾರ್ಯರು ಬಂದಿರುವ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಿಗೆಲ್ಲಾ ಎಲ್ಲರೂ ಓದಿನವೂ ಸಹಕರಿಸಿ ಸಮ್ಮೇಳನವನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ನಡೆಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು

ತಿಳಿಸಿ ಈ ವರ್ಷ ಹೊಸದಾಗಿ ಪಂಡಿತರ ಗ್ರಂಥಪ್ರದರ್ಶನವೇರ್ಪಡಿಸಿರುವ ಅಂಶವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿ ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಶ್ರೀ ಚಾಮರಾಜೇಂದ್ರ ಸಂಸ್ಕೃತಕಾಲೇಜಿಗೆ ಎಲ್ಲರೂ ದಯಮಾಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿ ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳ ವಿವರಣೆಯನ್ನು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿಸಿದರು. ಅನಂತರ ರಾಷ್ಟ್ರಗೀತವು ಹಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಶ್ರೀಮನ್ಮಹಾರಾಜರಿಗೂ ದಿನಾನರಿಗೂ ಸಮ್ಮೇಳನಾಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೂ ಸಮ್ಮೇಳನಕ್ಕೂ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಚೀನವಾದ ಭಾರತೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗೂ ಜಯಘೋಷ ಮುಖೇನ ಮಂಗಳವನ್ನು ಕೋರಲಾಯಿತು.

ಪ್ರಾತಃಕಾಲದ ಸಭಾಕಾರ್ಯಗಳು ಪರಿಷತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಮುಗಿದದ್ದರಿಂದ ದಿನಾನರೂ ಮತ್ತು ಸಮ್ಮೇಳನಾಧ್ಯಕ್ಷರೂ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳೂ ಮಹಾಜನರೂ ಶ್ರೀ ಚಾಮರಾಜೇಂದ್ರ ಸಂಸ್ಕೃತದ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಏರ್ಪಡಿಸಿರುವ ಗ್ರಂಥಪ್ರದರ್ಶನಕ್ಕೆ ದಯಮಾಡಿದರು. ಅಲ್ಲಿ ಪಂಡಿತರು ವಿದ್ವಾಂಸರಾಗಲು ಎಷ್ಟು ವರ್ಷಗಳು ಬೇಕು ಅವರಿಗೆ ಕೊಡುವ ಸಂಬಳವೆಷ್ಟು, ಪದವೀಧರರು ಓದಬೇಕಾದ ವರ್ಷಗಳು ಎಷ್ಟು ಅವರಿಗೆ ಕೊಡತಕ್ಕ ಸಂಬಳವೇನು ಇತ್ಯಾದಿ ವಿಚಾರವನ್ನು ತೋರಿಸುವ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನೂ ಚಿತ್ರಪಟಗಳನ್ನೂ ದಿನಾನರು ನೋಡಿ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳಿಂದ ವಿವರಣೆಯನ್ನು ಕೇಳಿ ತಿಳಿದು ಕೊಂಡು ಪದವೀಧರರಿಗೂ ಪಂಡಿತರಿಗೂ ನೇತನಾದಿ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟೊಂದು ವ್ಯತ್ಯಾಸವನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆಯೇ? ಎಂದು ಕೇಳಿದರು. ಪಂಡಿತರು ಬರೆದಿರುವ ಗ್ರಂಥಗಳು, ಚಿತ್ರಪಟಗಳು, ಲೇಖನ ಇತ್ಯಾದಿ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಪರಾಂಬರಿಸಿ ತಮ್ಮ ಮೆಚ್ಚಿಗೆಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದರು. ಇದೆಲ್ಲಾ ಮುಗಿದು ದಿನಾನರೂ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೂ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಧನ್ಯವಾದಗಳನ್ನು ಹೇಳಿ ಜಯಕಾರದ ಮಧ್ಯೆ ತೆರಳಿದರು. ಈ ಎಲ್ಲಾ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳು ಮುಗಿಯುವವರೆವಿಗೂ ಸ್ಥಾನಪತಿಗಳೂ ನಮ್ಮ ಮಂಡಲದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೂ ಆದ ವಿದ್ಯಾಇಲಾಖಾ ಡೈರೆಕ್ಟರವರು ಇದ್ದು ತಮ್ಮ ಸಂತೋಷವನ್ನು ಸೂಚಿಸಿದರು. ಅತಿಥಿಗಳೆಲ್ಲರೂ ತಮ್ಮ ಆಹ್ವಾನಕ ಭೋಜನಗಳನ್ನು ಮಾರ್ಕೆ ಕೊಂಡು ಬರಲು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಲಾಯಿತು. ಪ್ರಾತಃಕಾಲದ ಕಲಾಪಗಳು 12 ಗಂಟೆಗೆ ಸಮಾಪ್ತಿಗೊಂಡವು.

2-30 ಗಂಟೆಯಿಂದ 3-30 ಗಂಟೆವರಿವಿಗೆ ಸಂಸ್ಥಾನದ ಸಂಸ್ಕೃತ ಪಾಠಶಾಲೆಗಳ ಇನ್ಸ್ಪೆಕ್ಟರನವರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಎಂ. ನಾಗೇಶಾಚಾರ್ಯ ಎಂ.ಎ., ಬಿ.ಟಿ. ಯವರು ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ವಿಷಯನಿರ್ಣಯ ಸಭೆಯು ಸೇರಿತು. ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ಆಸ್ಥಾನಃ ದ್ವಾನ್ ಆರ್. ಎ. ಕೃಷ್ಣಮಾಚಾರ್ಯರು ಸಮ್ಮೇಳನದಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸಿ ನಿರ್ಣಯಿಸಲು ಅನೇಕ ನಿರ್ಣಯಗಳು ಬಂದಿವೆ, ಅವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ಸದಸ್ಯರೆಲ್ಲ ಚರ್ಚಿಸಲು ಈ ಸಭೆಯನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಿದೆ, ಇದು ಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಷಯ, ಇದು

